

2025/1710

5.8.2025 г.

ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2025/1710 НА КОМИСИЯТА

от 30 юли 2025 година

относно доброволен стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

- (1) Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ влезе в сила на 5 януари 2023 г. С посочената директива се укрепват и модернизират изискванията за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта чрез изменения на Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, Директива 2014/56/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ и Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾.
- (2) Директива (ЕС) 2022/2464 е важен елемент от Европейския зелен пакт ⁽⁶⁾ и от Плана за действие „Финансиране за устойчив растеж“ ⁽⁷⁾. Директивата има за цел да се гарантира, че инвеститорите разполагат с информацията, от която се нуждаят, за да разбират и управляват рисковете, на които са изложени предприятията — обект на инвестиции, от изменението на климата и други въпроси на устойчивостта. Директивата също така има за цел да се гарантира, че инвеститорите и другите заинтересовани страни разполагат с необходимата им информация за въздействието на предприятията върху хората и околната среда.
- (3) По силата на Директива (ЕС) 2022/2464 от големите предприятия, предприятията — майки на голяма група, и предприятията с ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар в Съюза (с изключение на микропредприятията) се изисква да отчетат информация за устойчивостта в съответствие със стандартите за отчитането във връзка с устойчивостта. Съгласно член 296 от посочената директива от Комисията се изисква да приема такива стандарти чрез делегирани актове, като взема предвид техническия съвет на ЕКГФО. На 31 юли 2023 г. Комисията прие първия набор от Европейски стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ЕСОУ) с Делегиран регламент (ЕС) 2023/2772 на Комисията ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕС, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>).

⁽²⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

⁽³⁾ Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/109/oj>).

⁽⁴⁾ Директива 2014/56/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Директива 2006/43/ЕО относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 196, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/56/oj>).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 77, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/537/oj>).

⁽⁶⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „Европейският зелен пакт“, Брюксел, 11.12.2019 г. COM(2019) 640 final.

⁽⁷⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, План за действие: Финансиране за устойчив растеж, Брюксел, 8.3.2018 г., COM (2018) 97 final.

⁽⁸⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2023/2772 на Комисията от 31 юли 2023 г. за допълнение на Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ОВ L, 2023/2772, 22.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

- (4) По силата на Директива (ЕС) 2022/2464 на малките и средните предприятия (МСП), чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар в Съюза се позволява да се отчитат, като използват отделен и по-лек, пропорционален набор от стандарти вместо пълния набор от ЕСОУ. С посочената директива не се налагат никакви задължителни изисквания за отчитане във връзка с устойчивостта на МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Съюза.
- (5) По силата на Директива (ЕС) 2022/2464 от лицата, за които се прилагат изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, се изисква да отчитат информация за веригата на стойността, доколкото това е необходимо за разбиране на свързаните с устойчивостта въздействия, рискове и възможности. Изискването за отчитане на информация за веригата на стойността може да създаде т.нар. ефект на пренасяне надолу по веригата, при който предприятията, за които се прилагат изискванията за отчитане, изискват информация за устойчивостта от предприятията по своята верига на стойността. Това може да доведе до допълнителна тежест за МСП по веригата на стойността на по-големите предприятия дори ако, както е случаят с МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, за тях самите изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта не се прилагат. Други фактори, освен самата Директива (ЕС) 2022/2464, могат да причинят ефект на пренасяне надолу по веригата. Например много предприятия търсят информация за устойчивостта от предприятията в своите вериги на стойността, за да разберат и управляват по-добре своите свързани с устойчивостта рискове, въздействия или възможности или да изгълнят правни изисквания, различни от установените в Директива (ЕС) 2022/2464, включително по отношение на дължимата грижа на дружествата във връзка с устойчивостта съгласно Директива (ЕС) 2024/1760 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾.
- (6) За да се ограничи ефектът на пренасяне надолу по веригата на стойността, с Директива (ЕС) 2022/2464 се установява т.нар. разпоредба за тавана на веригата на стойността, в която се посочва, че ЕСОУ не може да съдържа изисквания за отчитане, които биха изисквали от предприятията да получават информация от МСП по своята верига на стойността, която надвишава информацията, която трябва да бъде оповестена съгласно пропорционалния стандарт за МСП, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар.
- (7) Отделно от стандарта за МСП, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар, предвиден в Директива (ЕС) 2022/2464, Комисията поиска от ЕКГФО да разработи отделен опростен стандарт за доброволно използване от МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар. На 12 септември 2023 г. Комисията публикува пакета от мерки за подпомагане на МСП⁽¹⁰⁾. В рамките на действие 14 от този пакет Комисията поема ангажимент да направи така, че МСП да разполагат с опростена и стандартизирана рамка за отчитане по въпроси от екологичен, социален и управленски (ЕСУ) характер, като по този начин се създават по-добри възможности за МСП да получават екосъобразно финансиране и по този начин се улеснява преходът към устойчива икономика. С тази стандартизирана рамка за МСП също така ще се ограничи рискът от прехвърляне на изискванията за оповестяване по отношение на МСП, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар, надолу по веригата на стойността на предприятията, попадащи в обхвата на Директива (ЕС) 2022/2464.
- (8) Основната цел на този доброволен стандарт е да се помогне на предприятията, които не попадат в обхвата на Директива (ЕС) 2022/2464, да отговорят на исканията за информация, които получават от финансови институции, големи предприятия и други заинтересовани страни. Този стандарт за доброволното отчитане има за цел да намали необходимостта МСП да отговарят на отделни искания за информация от отделните контрагенти за тяхното отчитане, надлежна проверка (дължима грижа) и управление на риска или за други начини на употреба на информацията за устойчивостта. Освен това доброволното отчитане на информация за устойчивостта може да улесни достъпа до финансиране за устойчиво развитие и да помогне на МСП по-добре да разбират и наблюдават собствените си резултати в областта на устойчивостта, като по този начин подобряват издръжливостта и конкурентоспособността.
- (9) Основен аспект на доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за МСП е приемането му на пазара както от страна на ползвателите (т.е. приемане от страна на стопанските партньори и финансовите партньори да заменят своите собствени въпросници и вместо това да използват стандарта за събиране на данни за устойчивостта от МСП), така и от страна на МСП (т.е. МСП да приемат стандарта като инструмент за отчитане).
- (10) ЕКГФО разработи своя проект на техническо становище относно доброволен стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар („доброволен стандарт за МСП“), след строга законосъобразна процедура, която включваше обществена консултация и изпитване наместо на проекта на стандарт. Самите МСП и предвидените ползватели на отчитаната информация изразиха подкрепа за доброволния стандарт за МСП като опростен инструмент за отчитане, който е надежден заместител на значителна част от исканията за информация, които банките и големите предприятия често изпращат на МСП по своите вериги на стойността. ЕКГФО представи на Комисията доброволния стандарт за МСП през декември 2024 г.

⁽⁹⁾ Директива (ЕС) 2024/1760 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и Регламент (ЕС) 2023/2859 (ОВ L, 2024/1760, 5.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

⁽¹⁰⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Пакет от мерки за подпомагане на МСП, Страсбург, 12.9.2023 г. COM(2023) 535 final.

- (11) Доброволният стандарт за МСП, разработен от ЕКГФО, включва основен модул и всеобхватен модул. Отчитането по основния модул е предварително условие за отчитане по цялостния модул. Основният модул се описва като „целови подход“ за микропредприятията. Това означава, че микропредприятията не са длъжни да прилагат основния модул в неговата цялост, а имат възможност да използват само някои части от него. За малките и средните предприятия основният модул се описва като „минимално изискване“ за отчитане по стандарта. В допълнение към основния и всеобхватния модул ЕКГФО разработи и допълнителни практически насоки, за да помогне на МСП да прилагат разпоредбите на самия стандарт. Основният и всеобхватният модул са включени в приложение I към настоящата препоръка, а допълнителните практически насоки са включени в приложение II.
- (12) На 26 февруари 2025 г. Комисията прие предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и за дължима грижа (сборен пакет от мерки за опростяване⁽¹¹⁾), в което се предлагат, наред с другото, редица изменения на изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта, въведени с Директива (ЕС) 2022/2464, и на изискванията за дължима грижа във връзка с устойчивостта в Директива (ЕС) 2024/1760.
- (13) По отношение на Директива (ЕС) 2022/2464 Комисията предлага, наред с другото, да се намали броят на предприятията, за които се прилагат изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта. Съгласно предложението на Комисията изискването за отчитане на информация за устойчивостта ще продължи да се прилага само за големите предприятия с над 1 000 наети лица (служители). За предприятията с до 1 000 наети лица Комисията предлага да се приеме доброволен стандарт чрез делегиран акт. Този доброволен стандарт ще се основава на доброволния стандарт за МСП, разработен от ЕКГФО.
- (14) Със сборното предложение за мерки за опростяване по отношение на Директива (ЕС) 2022/2464 също така се разширява и укрепва таванът за веригата на стойността. Съгласно това предложение таванът на веригата на стойността ще се прилага пряко за отчитащото се предприятие, вместо да бъде само ограничение за това, което може да бъде уточнено в ЕСОУ. Той ще защити всички предприятия, които вече няма да попадат в обхвата на членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС съгласно сборното предложение за мерки за опростяване (т.е. предприятията с до 1 000 наети лица), а не само МСП, както е случаят понастоящем. Ограничението ще бъде определено от стандарта за доброволното отчитане, който ще се използва от предприятията с до 1 000 наети лица, който ще бъде приет от Комисията чрез делегиран акт и въз основа на доброволния стандарт за МСП, разработен от ЕКГФО, който е предмет на настоящата препоръка. Освен това със сборното предложение за мерки за опростяване в Директива (ЕС) 2024/1760 относно дължима грижа на дружествата се въвежда и горна граница за веригата на стойността, свързана с доброволния стандарт за МСП, макар и обвързана с необходимите изключения, по отношение на исканията за информация във връзка с картографирането на веригата на стойността. Поради това съдържанието на бъдещия стандарт за доброволното отчитане, който да се използва от предприятията с до 1 000 наети лица, може да се различава от настоящата препоръка. Оправомощаването на Комисията да приеме този стандарт чрез делегиран акт и графикът за всяко такова приемане зависят от приключването на преговорите между съзакондателите по сборното предложение за мерки за опростяване.
- (15) Настоящата препоръка се приема като резултат от пакета от мерки за подпомагане на МСП от 2023 г. и стратегията за единния пазар от 2025 г. Тя представлява междинно решение за справяне с пазарното търсене до приемането на доброволен стандарт, основан на доброволния стандарт за МСП, съставен от ЕКГФО, посредством делегиран акт съгласно сборното предложение за мерки за опростяване, чиито график ще зависи от темпа и приключването на преговорите между съзакондателните органи. Междувременно остава неотложно и необходимо да се помогне на МСП да отговорят на исканията за информация, които вече получават от финансови институции, големи дружества и други заинтересовани страни. Комисията може да предостави насоки на пазара и по този начин да намали административната тежест за МСП и други заинтересовани страни, като насърчава МСП да публикуват информация за устойчивостта по реда на доброволния стандарт за МСП, разработен от ЕКГФО, и като насърчава тези, които искат информация за устойчивостта от МСП, да използват този стандарт, доколкото е възможно.
- (16) Чрез настоящата препоръка Комисията препоръчва МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, и микропредприятията, които желаят доброволно да отчитат информация за устойчивостта, да го правят в съответствие с доброволния стандарт за МСП, разработен от ЕКГФО. За тази цел използването на лични декларации от МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, и микропредприятията, се счита за пропорционално. Това означава, че не съществува задължение за предоставяне на гаранции по отношение на информацията, отчитана от МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, и че е достатъчна лична декларация от страна на МСП. МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, и микропредприятията може също така да правят справки в практическите насоки, разработени от ЕКГФО, които придружават доброволния стандарт и улесняват практическото прилагане на доброволния стандарт.

⁽¹¹⁾ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС) 2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и за дължима грижа, Брюксел, 26.2.2025 г. COM (2025) 81 final.

- (17) Комисията насърчи големите предприятия и финансови посредници да прилагат принципа на пропорционалност, когато работят с МСП, и да проявяват умереност, когато изискват информация от своите партньори по веригата на стойността, когато те са МСП⁽¹²⁾. След приемането на настоящата препоръка големите предприятия и финансовите посредници следва да ограничат, доколкото е възможно, такива искания до информация, която е съгласувана с оповестяванията, включени в доброволния стандарт за МСП.
- (18) Държавите членки също така играят важна роля за повишаване на осведомеността и подпомагане на усвояването на доброволния стандарт за МСП, за да се улесни намаляването на тежестта и да се рационализира информацията, която МСП трябва да предоставят за различните искания, които получават. В съответствие с целта за екологичен и цифров преход на МСП е важно да се използват цифрови решения и инструменти за улесняване на отчитането на МСП във връзка с устойчивостта. За тази цел Комисията проучва използването на електронното фактуриране за автоматично извличане на съответните данни за отчитането във връзка с устойчивостта в съответствие с доброволния стандарт за МСП, съдържащ се в приложение I. Комисията започна и водещия проект по Инструмента за техническа подкрепа (ИТП) от 2025 г. „Подобряване на отчитането във връзка с устойчивостта за предприятията“, който е предназначен за предоставяне на техническа помощ на държавите членки за разработване на цифрова подкрепа и изграждане на капацитет на национално равнище за отчитането във връзка с устойчивостта от страна на предприятията.
- (19) В бъдеще малките предприятия може да искат да направят публично достъпна своята информация за устойчивостта чрез европейската единна точка за достъп (ЕЕТД), за да станат по-видими за потенциалните инвеститори, като по този начин увеличат и разнообразят възможностите за финансиране. За тази цел малките предприятия ще трябва да предоставят определени метаданни и да използват определен формат за подаване на такава информация.
- (20) За целите на предоставянето на устойчиво кредитиране или устойчивите инвестиции заемодателите или инвеститорите може да поискат от МСП информация за устойчивостта, различна от тази, която е обхваната от доброволния стандарт за МСП. Комисията ще предприеме отделно последващи действия във връзка с ангажимента, поет в пакета от мерки за подпомагане на МСП, за увеличаване на финансирането за устойчиво развитие за МСП, въз основа и на доклада на Платформата за финансирането за устойчиво развитие относно рационализирането на финансирането за устойчиво развитие за МСП и въз основа на съществуващите рамки, като например документа за използване на гаранцията за устойчивост по InvestEU и инструмента „Green Checker“ на Европейската инвестиционна банка.
- (21) Доброволният стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I, действа, без да се засягат задълженията за отчитане на предприятията, произтичащи от други законодателни актове на Съюза.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

Определения:

За целите на настоящата препоръка се прилагат следните определения:

- 1) „малки и средни предприятия (МСП)“ означава предприятията, посочени в член 3, параграф 2 и член 3, параграф 3 от Директива 2013/34/ЕС;
- 2) „микро предприятие“ означава всяко предприятие, посочено в член 3, параграф 1 от Директива 2013/34/ЕС;
- 3) „участник на финансовите пазари“ означава:
 - а) застрахователно предприятие, което предоставя основаващ се на застраховане инвестиционен продукт (ОЗИП);
 - б) инвестиционен посредник, който предоставя управление на портфейл;
 - в) институция за професионално пенсионно осигуряване (ИППО);
 - г) създател на пенсионен продукт;
 - д) лице, управляващо алтернативен инвестиционен фонд (ЛУАИФ);
 - е) доставчик на паневропейски персонален пенсионен продукт (ПЕПП);

⁽¹²⁾ Препоръка (ЕС) 2023/1425 на Комисията от 27 юни 2023 г. за улесняване на финансирането на прехода към устойчива икономика (ОВ L 174, 7.7.2023 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/1425/oj>).

- ж) управител на допустим фонд за рисков капитал, регистриран в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾;
 - з) управител на допустим фонд за социално предприемачество, регистриран в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾;
 - и) управляващо дружество на предприятие за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (управляващо дружество на ПКИПЦК).
- 4) „застрахователно предприятие“ означава застрахователно предприятие, лицензирано в съответствие с член 18 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾;
 - 5) „финансова институция“ означава кредитна институция съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 26 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾.

Препоръки към МСП:

1. Комисията препоръчва МСП, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар, и микропредприятията, които желаят доброволно да отчитат информация за устойчивостта, да го правят в съответствие с доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I.
2. Доброволният стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I, може да се използва и от МСП и микропредприятията в трети държави, които желаят да предоставят информация за устойчивостта на доброволна основа.
3. Предприятията, които прилагат стандарта, посочен в приложение I, за доброволното отчитане на информация за устойчивостта, могат също така да използват практическите насоки, включени в приложение II.

Препоръки към финансовите институции, участниците на финансовите пазари, застрахователните предприятия, кредитните институции и други предприятия, търсещи информация за устойчивостта от МСП:

4. Комисията препоръчва предприятията, за които се прилагат изискванията, определени в членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС, когато се нуждаят от информация за устойчивостта от МСП в своите вериги на стойността за целите на отчитането във връзка с устойчивостта, да ограничават, доколкото е възможно, своите искания за такава информация до информацията, предоставена съгласно доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I към настоящата препоръка.
5. Комисията препоръчва финансовите институции, участниците на финансовите пазари, застрахователните предприятия и кредитните институции, когато се нуждаят от информация за устойчивостта от МСП, да ограничават, доколкото е възможно, своите искания за такава информация до информацията, предоставяна съгласно доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I.

Препоръки към държавите членки:

6. Комисията препоръчва на държавите членки да повишат осведомеността сред МСП относно ползите от доброволното отчитане на информация за устойчивостта в съответствие със стандарта, съдържащ се в приложение I.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) № 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейските фондове за рисков капитал (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/345/oj>).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/346/oj>).

⁽¹⁵⁾ Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (преработен текст) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj>).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

7. Комисията препоръчва на държавите членки да предприемат подходящи мерки на национално равнище, за да насърчат прилагането и приемането на доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за МСП, съдържащ се в приложение I.
8. Комисията препоръчва на държавите членки също така да предприемат подходящи мерки на национално равнище, за да насърчат субектите, посочени в параграфи 4 и 5, да ограничат, доколкото е възможно, своите искания до МСП и микропредприятията за информация за устойчивостта, която да се използва за целите на отчитането във връзка с устойчивостта, до информацията, предоставяна съгласно доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта, съдържащ се в приложение I.
9. Комисията препоръчва на държавите членки да предприемат подходящи мерки в подкрепа на автоматичната цифровизация на отчитането на МСП във връзка с устойчивостта въз основа на стандарта, съдържащ се в приложение I, за да се даде възможност за ефективен обмен на данни, който зачита собствеността върху данните на МСП.

Съставено в Брюксел на 30 юли 2025 година.

За Комисията
Maria Luís ALBUQUERQUE
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Съдържание

	<i>Страница</i>
Цел на настоящия стандарт и за кои предприятия се прилага той	2
Структура на настоящия стандарт	3
Принципи за изготвянето на отчета за устойчивостта (основен и всеобхватен модул)	4
Основен модул	6
Основен модул — обща информация	6
B1 — Принципи на изготвяне	12
B2 — Практики, политики и бъдещи инициативи за преход към по-устойчива икономика	12
Основен модул — измерители, свързани с околната среда	7
B3 — Енергия и емисии на парникови газове	13
B4 — Замърсяване на въздуха, водата и почвата	13
B5 — Биологично разнообразие	13
B6 — Води	14
B7 — Използване на ресурсите, кръгова икономика и управление на отпадъците	14
Основен модул — социални измерители	8
B8 — Работна сила — Общи характеристики	14
B9 — Работна сила — Здраве и безопасност	14
B10 — Работна сила — Възнаграждение, колективно договаряне и обучение	14
Основен модул — измерители за управлението	9
B11 — Присъди и глоби за корупция и подкупи	15
Всеобхватен модул	10
Всеобхватен модул — Обща информация	10
C1 — Стратегия: Модел на стопанска дейност и устойчивост — съответни инициативи	15
C2 — Описание на практиките, политиките и бъдещите инициативи за преход към по-устойчива икономика	15
Всеобхватен модул — екологични измерители	10
Съображения при отчитане на емисиите на парникови газове в рамките на B3 (основен модул)	10
C3 — Цели за намаляване на емисиите на парникови газове и климатичен преход	16
C4 — Климатични рискове	16
Всеобхватен модул — социални измерители	11
B5 — Допълнителни (общи) характеристики на работната сила	17
C6 — Допълнителна информация за собствената работна сила — Политики и процеси в областта на правата на човека	17
C7 — Тежки нарушения с отрицателни последици, свързани с правата на човека	17

Всеобхватен модул — измерители за управлението	12
С8 — Приходи от определени дейности и изключване от референтните показатели на ЕС	17
С9 — Отношение на представеност на половете в управителния орган	18
Допълнение А:	
Определения на термините	14
Допълнение Б:	
Списък на възможните въпроси на устойчивостта	22
Допълнение В:	
Обща информация за участниците на финансовите пазари, които са ползватели на информацията, произведена съгласно настоящия стандарт (съгласуване с други разпоредби на ЕС)	25

Цел на настоящия стандарт и за кои предприятия се прилага той

1. Целта на настоящия доброволен стандарт е да се подпомогнат микро-, малките и средните предприятия при:
 - а) предоставяне на информация, която ще спомогне за удовлетворяване на потребностите от данни на големите предприятия, които искат информация за устойчивостта от своите доставчици;
 - б) предоставяне на информация, която ще спомогне за удовлетворяване на потребностите от данни на банките и инвеститорите, като по този начин ще се помогне на предприятията при достъпа им до финансиране;
 - в) подобряване на справянето с проблемите, свързани с устойчивостта, пред които са изправени, т.е. екологични и социални предизвикателства като замърсяването и здравето и безопасността на работната сила. Това ще подпомогне техния конкурентен растеж и ще повиши тяхната издръжливост в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; и
 - г) ще допринесе за по-устойчива и приобщаваща икономика.
2. Настоящият стандарт е доброволен. Той се прилага за предприятията ⁽¹⁾, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар в Европейския съюз (които не са регистрирани на фондовата борса). [В лен 3 от Директива 2013/34/ЕС] се определят три категории малки и средни предприятия въз основа на балансовата стойност на активите им, нетния им оборот и средния брой на **наетите ил лица** (служители) чпрез финансовата година.
 - а) Дадено предприятие е микропредприятие, ако не надвишава два от следните прагове:
 - i. балансова стойност на активите: 450 000 EUR;
 - ii. нетен оборот: 900 000 EUR; и
 - iii. среден брой на наетите лица: 10.
 - б) Дадено предприятие е малко предприятие, ако не надвишава два от следните прагове:
 - i. балансова стойност на активите: 5 млн. EUR;
 - ii. нетен оборот: 10 млн. EUR; и
 - iii. среден брой на наетите лица: 50.
 - в) Дадено предприятие е средно предприятие, ако не надвишава два от следните прагове:
 - i. балансова стойност на активите: 25 млн. EUR;
 - ii. нетен оборот: 50 млн. EUR; и
 - iii. среден брой на наетите лица: 250.
3. Тези предприятия попадат извън обхвата на Директивата относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ДОРУ), но се насърчават да използват настоящия стандарт. Настоящият стандарт урежда същите въпроси на устойчивостта като Европейските стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта (ЕСОУ) за големите предприятия. Той обаче е пропорционален и следователно отчита основните характеристики на микро-, малките и средните предприятия. Микропредприятията имат възможност да използват само определени части от настоящия стандарт, както е подчертано в параграф 5, буква а).
4. Съгласуваността с ЕСОУ за големите предприятия е внимателно разгледана при изготвянето на настоящия стандарт, като същевременно се определят пропорционални изисквания. Настоящият стандарт няма правна сила за разлика от ЕСОУ за големите предприятия.

Структура на настоящия стандарт

5. Настоящият стандарт има два модула, които предприятието може да използва, за да изготви своя отчет за устойчивостта:
 - а) **Основен модул:** Оповестявания В1 и В2 и основни измерители (В3 — В11). Този модул е целевият подход за микропредприятията и представлява минимално изискване за другите предприятия; и

⁽¹⁾ Това включва самостоятелно заетите лица, предприятията, които не са учредени като търговско дружество, и микропредприятията, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар.

- б) **Всеобхватен модул:** този модул определя точки с данни в допълнение към оповестяванията В1 — В11, които е вероятно да бъдат поискани от банките, инвеститорите и клиентите на предприятието, които са предприятия, в допълнение към основния модул.

Параграф 24 по-долу илюстрира наличните варианти за изготвяне на отчет за устойчивостта, като използва настоящия стандарт, като приема един или повече от тези модули. След като бъде избран, модулът трябва да бъде спазен в неговата цялост (с възможност за гъвкавост съгласно параграф 22); всеки елемент на оповестяване обаче се предоставя само когато е приложим към специфичните обстоятелства на предприятието.

6. Прилагането на основния модул е предварително условие за прилагането на всеобхватния модул.
7. Допълнение А *Определения на термините* включват определенията на термините, използвани в настоящия стандарт. Навсякъде в доброволния стандарт за МСП термините, определени в речника на определенията (допълнение А), са представени **в получер курсив**, освен когато определен термин се използва повече от веднъж в една и съща точка.

Принципи за изготвянето на отчета за устойчивостта (основен и всеобхватен модул)

В съответствие с настоящия стандарт

8. С настоящия стандарт се определят изисквания, които позволяват на предприятието да предостави съответната информация относно:
- а) как е оказало и е вероятно да окаже положително или отрицателно **въздействие** върху хората или околната среда в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план; и
- б) как екологичните и социалните въпроси са засегнали или е вероятно да повлияят на финансовото състояние, резултатите и паричните потоци в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.
9. Предприятието отчита информация, която е относима (значима), достоверна, сравнима, разбираема и проверяема.
10. В зависимост от вида на дейностите, извършвани от предприятието, включването на допълнителна информация (измерители и/или словесни оповестявания), които не са обхванати от настоящия стандарт, е подходящо за оповестяване по въпроси на устойчивостта, които са често срещани в сектора на предприятието (т.е. обикновено се срещат от предприятия или субекти, извършващи дейност в конкретен отрасъл или област), или които са специфични за предприятието, тъй като това подпомага изготвянето на относима (значима), достоверна, сравнима, разбираема и проверяема информация. Това включва вземане предвид на информацията за емисиите на парникови газове от обхват 3 (вж. точки 50—53 от настоящия стандарт). В допълнение Б е представен списък на възможните въпроси на устойчивостта.
11. Предприятието може да допълни измерителите от основните и всеобхватните модули с допълнителна качествена и/или количествена информация, когато е целесъобразно, в съответствие с параграф 10 по-горе.

Сравнителна информация

12. Предприятието отчита сравнителна информация по отношение на предходната година, с изключение на измерителите, оповестени за първи път. Предприятието отчита сравнителна информация от втората година на отчитане.

Принцип „ако е приложимо“

13. Някои оповестявания се отнасят само за специфични обстоятелства ⁽²⁾. По-специално в указанията, предоставени при всяко оповестяване, се уточняват тези обстоятелства и информацията, която трябва да се отчита само ако предприятието счита, че е „приложимо“. Когато едно от тези оповестявания е пропуснато, се приема, че то не е приложимо.

⁽²⁾ Например правното изискване за оповестяване на конкретна информация или вече доброволно разкриване на конкретна информация чрез система за управление на околната среда.

Включване на дъщерни предприятия в отчетените данни

14. Ако предприятието е дружество — майка на група, се препоръчва то да изготвя своя отчет за устойчивостта на консолидирана основа, включвайки информация от дъщерните си предприятия.
15. Ако предприятието майка е изготвило своя отчет за устойчивостта на консолидирана основа, включвайки информация от своите дъщерни предприятия, дъщерните предприятия се освобождават от задължението за отчитане.

Времени аспекти и място на отчета за устойчивостта

16. Ако отчет за устойчивостта се изготвя, за да се удовлетворят потребностите на големите предприятия или банките, които изискват ежегодна актуализация, той се изготвя ежегодно. Ако предприятието изготвя финансови отчети, отчетът за устойчивостта се изготвя с период от време, който е в съответствие с изготвянето на финансовия отчет. Ако конкретни точки с данни не са се променили спрямо предходната отчетна година, предприятието може да посочи, че не са настъпили промени, и да включи препратка към информацията, предоставена за това конкретно поле с данни в отчета за предходната година.
17. Основната функция на този отчет е да информира действителните или потенциалните стопански контрагенти. Предприятието може да реши да предостави на обществеността своя отчет за устойчивостта. В този случай предприятието може да представи своя отчет за устойчивостта в отделен раздел от доклада на ръководството за дейността, ако има такъв. В противен случай предприятието може да представи своя отчет за устойчивостта като отделен документ.
18. За да се избегне повторното публикуване на една и съща информация, предприятието може в своя отчет за устойчивостта може да даде препратка към оповестявани сведения, публикувани в други документи, до които може да се осъществи достъп едновременно с отчета за устойчивостта ^(?).

Класифицирана и чувствителна информация

19. Когато предоставянето на оповестяваните сведения в настоящия стандарт изисква оповестяване на **класифицирана** или **чувствителна информация**, предприятието може да пропусне тази информация. Ако предприятието реши да пропусне тази информация, то посочва, че това е така при оповестяване B1 (вж. параграф 24).

Съгласуваност и връзки с оповестяванията във финансовите отчети

20. Ако предприятието изготвя и финансови отчети, информацията, предоставена в неговия отчет за устойчивостта съгласно настоящия стандарт:
 - а) трябва да съответства на отчетеното във финансовите отчети за същия период; и
 - б) да се представи по начин, който улеснява разбирането на съществуващите връзки с информацията във финансовите отчети, например чрез използване на подходящи препратки.

Основен модул

21. Предприятието се отчита по своите екологични и социални въпроси и **въпроси, свързани с професионалното поведение на предприятията** (наричани заедно „въпроси на устойчивостта“), като извършава оповестяванията от B1 до B11 по-долу.
22. Ако предприятието желае да предостави по-изчерпателна информация, то може също така да включи измерителите, изисквани от B1 до B11, с оповестявания, като ги избере от всеобхватния модул.

^(?) В бъдеща версия на онлайн инструмента на доброволния стандарт за МСП, когато е целесъобразно, предприятието може да дава препратки към оповестявани сведения, публикувани в други документи, а не към отчета за устойчивостта, като използва включване чрез препратка. Тази препратка се прави чрез посочване на номера на страницата на съответния източник, при условие че форматът PDF на изходния документ е достъпен и във версията на онлайн инструмента.

23. Допълнителни насоки относно оповестяванията В1 — В11 са налични в параграфи 1—144 от приложение II към настоящата препоръка.

ОСНОВЕН МОДУЛ — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В1 — Принципи на изготвяне

24. Предприятието оповестява:

- а) кой от следните варианти е избрало:
 - i. ВАРИАНТ А: Основен модул (само); или
 - ii. ВАРИАНТ Б: Основен модул и всеобхватен модул;
- б) ако предприятието не е оповестило информация, тъй като тя се счита за **класифицирана** или **чувствителна информация** (вж. параграф 19), предприятието посочва пропуснатото оповестяване.
- в) дали отчетът за устойчивостта е изготвен на индивидуална основа (т.е. отчетът е ограничен само до информацията на предприятието) или на консолидирана основа (т.е. отчетът включва информация за предприятието и неговите дъщерни предприятия);
- г) в случай на консолидиран отчет за устойчивостта — списък на дъщерните предприятия, включително техния адрес на регистрация (*), обхванати от отчета; и
- д) следната информация:
 - i. правната форма на предприятието;
 - ii. Код (кодове) на класификацията на секторите по NACE;
 - iii. размер на баланса (обща стойност на активите в парични единици);
 - iv. оборот (в парични единици);
 - v. брой на **наетите лица** в численост на персонала или в еквивалент на пълно работно време;
 - vi. държава на основната дейност и местоположение на значимия актив (активи); и
 - vii. географско местоположение на притежаваните, наетите или управляваните **обекти**.

25. Ако предприятието е получило удостоверение или знак за устойчивост, то предоставя тяхно кратко описание (включително, когато е приложимо, издателите на удостоверението или знака, датата и получената оценка).

В2 — Практики, политики и бъдещи инициативи за преход към по-устойчива икономика

26. Ако предприятието е въвело специфични практики, политики или бъдещи инициативи за преход към по-устойчива икономика, то посочва това. Предприятието посочва дали има:
- а) практики. Практиките в този контекст може да включват например усилия за намаляване на потреблението на вода и електроенергия от предприятието, за намаляване на емисиите на парникови газове или за предотвратяване на замърсяването, инициативи за подобряване на безопасността на продуктите, както и текущи инициативи за подобряване на условията на труд и еднравното отношение на работното място, **обучение** по устойчивост за работната сила на предприятието и партньорства, свързани с проекти за устойчивост;
 - б) **политики** по въпросите на устойчивостта, независимо дали са публично достъпни, и всякакви отделни екологични, социални или управленски политики за решаване на въпросите на устойчивостта;
 - в) всички бъдещи инициативи или ориентирани към бъдещето планове, които се изпълняват по въпроси на устойчивостта; и
 - г) **цели** за наблюдение на изпълнението на **политиките** и постигнатия напредък към постигането на тези цели.

(*) Адресът на регистрация е официалният адрес на предприятието.

27. Тези практики, политики и бъдещи инициативи включват това, което предприятието прави, за да намали отрицателните си **въздействия** и да увеличи положителните си въздействия върху хората и околната среда, за да допринесе за по-устойчива икономика. В допълнение Б е представен списък на възможните въпроси на устойчивостта, които би могло да бъдат обхванати при това оповестяване. Предприятието може да използва образеца по параграф 14 от приложение II към настоящата препоръка, за да отчита тази информация.
28. Ако предприятието се отчита и по всеобхватния модул, то допълва информацията, предоставена съгласно В2, с точките с данни, които се намират в С2.

ОСНОВЕН МОДУЛ — ИЗМЕРИТЕЛИ, СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА

В3 — Енергия и емисии на парникови газове

29. Предприятието оповестява общото си потребление на енергия в MWh, с разпределение съгласно таблицата по-долу, ако може да получи необходимата информация за предоставяне на таково разпределение:

	Възобновяеми източници	Невъзобновяеми източници	Общо
Електроенергия (според сметките за комунални услуги)			
Горива			

30. Предприятието оповестява своите приблизително оценени **брутни емисии на парникови газове (ПГ)** в тонове еквивалент на CO₂ (tCO₂eq), като взема предвид съдържанието на Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за парниковите газове (версия 2004), включително:
- емисиите на парникови газове от обхват 1 в tCO₂eq (от собствени или контролирани източници); и
 - базираните на местоположението емисии от обхват 2** в tCO₂eq (т.е. емисии от производството на закупена енергия, като електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане).
31. Предприятието оповестява своя интензитет на емисиите на парникови газове, който се изчислява, като „**брутните емисии на парникови газове (ПГ)**“, оповестени съгласно параграф 30, се разделят на „оборота (в парични единици)“, оповестен съгласно параграф 24, буква д), подточка iv) ⁽³⁾.

В4 — Замърсяване на въздуха, водата и почвата

32. Ако от предприятието вече се изисква по закон или други национални разпоредби да отчита пред компетентните органи своите емисии на замърсители или ако доброволно ги отчита в съответствие със система за управление на околната среда, то оповестява замърсителите, които изпуска във въздуха, водата и почвата при собствените си дейности, със съответното количество за всеки замърсител. Ако тази информация вече е публично достъпна, предприятието може вместо това да даде препратка към документа, в който се отчита информацията, например като предостави съответната URL връзка или включи хипервръзка.

В5 — Биологично разнообразие

33. Предприятието оповестява броя и площта (в хектари или m²) на **обектите**, които притежава, наема или управлява във или **в близост** до **чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона**.
34. Предприятието може да оповести измерители, свързани със **земеползването** (в хектари или m²):
- общо земеползване;
 - общо запечатана площ;
 - обща **площ в обекта, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването** на природата; и
 - обща **площ извън обекта, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването** на природата.

⁽³⁾ В бъдеща версия на онлайн инструмента на доброволния стандарт за МСП това ще бъде автоматично изчислено.

B6 — Води

35. Предприятието оповестява общото си **водовзетане**, т.е. количеството вода, изтеглено в границите на организацията (или съоръжението); освен това предприятието представя отделно количеството вода, изтеглено на **обекти**, разположени в райони с висок недостиг на вода.
36. Ако предприятието разполага с производствени процеси, които консумират значително вода (напр. процеси на топлинна енергия като сушене или производство на електроенергия, производство на стоки, напояване в селското стопанство и др.), то оповестява **потреблението си на вода**, изчислено като разликата между неговото **водовзетане** и зауставането на вода от производствените му процеси.

B7 — Използване на ресурсите, кръгова икономика и управление на отпадъците

37. Предприятието оповестява дали прилага **принципите на кръговата икономика** и ако това е така, как прилага тези принципи.
38. Предприятието оповестява:
- общото годишно количество образувани отпадъци, с разпределение по вид (неопасни и опасни);
 - общото количество годишни отпадъци, пренасочени към **рециклиране** или повторна употреба; и
 - ако предприятието извършва дейност в даден сектор, като използва значителни материални потоци (например производство, строителство, опаковане или други), годишният масов поток на използваните материали.

ОСНОВЕН МОДУЛ — СОЦИАЛНИ ИЗМЕРИТЕЛИ

B8 — Работна сила — Общи характеристики

39. Предприятието оповестява броя на **наетите лица** в численост на персонала или в еквивалент на пълно работно време за следните показатели:
- вид на трудовия договор (временен или постоянен);
 - пол; и
 - държава на трудовия договор, ако предприятието извършва дейност в повече от една държава.
40. Ако в предприятието работят 50 или повече **наети лица**, то оповестява процента на текучество на наетите лица за отчетния период.

B9 — Работна сила — Здраве и безопасност

41. Предприятието оповестява следната информация относно своите **наети лица**:
- броят и процентът на **свързаните с работата** злополуки, които подлежат на регистриране; и
 - броят на смъртните случаи в резултат на свързани с работата наранявания и свързано с работата влошаване на здравословното състояние.

B10 — Работна сила — Възнаграждение, колективно договаряне и обучение

42. Предприятието оповестява:
- дали **наетите лица** получават **заплащане**, което е равно или по-високо от приложимата минимална **работна заплата** за държавата, за която се отчита предприятието, което се определя пряко от националния закон за минималната работна заплата или чрез **колективен** трудов договор;
 - процентната разлика в **заплащането** на **наетите** жени и мъже. Предприятието може да пропусне това оповестяване, когато числеността на персонала му е под 150 наети лица, като се отбелязва, че този праг ще бъде намален на 100 наети лица от 7 юни 2031 г.;
 - процента на **наетите лица**, обхванати от **колективни** трудови договори; и
 - средния брой часове годишно **обучение** на **наето лице**, с разпределение по пол.

ОСНОВЕН МОДУЛ — ИЗМЕРИТЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО

B11 — Присъди и глоби за корупция и подкупи

43. В случай на присъди и глоби през отчетния период предприятието оповестява броя на присъдите и общия размер на глобите, наложени за нарушаване на законите за борба с **корупцията** и **подкупите**.

Всеобхватен модул

44. В този модул се оповестяват сведения, за да се отговори по изчерпателен начин на потребностите от информация на стопанските партньори на предприятието, като например инвеститори, банки и предприятия клиенти, като допълнение към включените в основния модул. Оповестяваните сведения в този модул отразяват съответните задължения на участниците на финансовите пазари и предприятията клиенти съгласно съответните законови и подзаконовни актове. Те също така отразяват информацията, необходима на стопанските партньори, за да се оцени профилът на риска на предприятието от гледна точка на устойчивостта, например като (потенциален) доставчик или (потенциален) заемополучател.
45. Текстът по-долу съдържа списък на сведенията за оповестяване от C1 до C9, които трябва да бъдат разгледани и отчетени, ако са приложими за стопанската дейност и организацията на предприятието. Когато едно от тези оповестявания е пропуснато, се приема, че то не е приложимо.
46. Допълнителни насоки относно оповестяванията C1 — C9 са налични в параграфи 145—180 от приложение II към настоящата препоръка.

ВСЕОБХВАТЕН МОДУЛ — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

C1 — Стратегия: Модел на стопанска дейност и устойчивост — съответни инициативи

47. Предприятието оповестява ключовите елементи на своя модел на стопанска дейност и стратегия, включително:
- описание на значимите групи предлагани продукти и/или услуги;
 - описание на значимите пазари, на които предприятието извършва дейност (като например B2B, търговия на едро, търговия на дребно, държави);
 - описание на основните стопански отношения (като ключови доставчици, клиенти, канали за разпространение); и
 - ако стратегията съдържа ключови елементи, които са свързани с или засягат въпроси на устойчивостта, кратко описание на тези ключови елементи.

C2 — Описание на практиките, политиките и бъдещите инициативи за преход към по-устойчива икономика

48. Ако предприятието е въвело специфични практики, **политики** или бъдещи инициативи за преход към по-устойчива икономика, които вече е отчетло за оповестяване B2 в основния модул, то ги описва накратко. Предприятието може да използва за тази цел образеца по параграф 149 от приложение II към настоящата препоръка.
49. Предприятието може да посочи най-високото равнище сред своите наети лица, което носи отговорност за прилагането на политиките, когато това е било определено от предприятието.

ВСЕОБХВАТЕН МОДУЛ — ЕКОЛОГИЧНИ ИЗМЕРИТЕЛИ

Съобщения при отчитане на емисиите на парникови газове в рамките на B3 (основен модул)

50. В зависимост от вида на дейностите, извършвани от предприятието, оповестяването на количествено определените му емисии на парникови газове от обхват 3 може да бъде подходящо (вж. точка 10 от настоящия стандарт), за да се получи съответната информация за **въздействията** на **веригата на стойността** на предприятието върху изменението на климата.

51. Емисиите от обхват 3 са **непреките емисии на ПГ** (различни от обхват 2), които произтичат от **веригата на стойността** на предприятието. Те включват дейностите, които са нагоре по веригата спрямо дейността на предприятието (например закупени стоки и услуги, закупени капиталови стоки, транспорт на закупени стоки и др.) и дейности, които са надолу по веригата спрямо дейността на предприятието (напр. транспорт и разпространение на продуктите на предприятието, използване на продадени продукти, инвестиции и др.).
52. Ако предприятието реши да представи този измерител, то следва да се позове на 15-те вида емисии на ПГ от обхват 3, посочени в Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за парниковите газове и подробно описани в Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3) по Протокола за парниковите газове. Когато се отчита за емисиите на парникови газове от обхват 3, предприятието включва значимите категории от обхват 3 (съгласно *Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3)*) въз основа на собствената си оценка на съответните категории от обхват 3. Предприятията могат да намерят допълнителни насоки относно специфични методи за изчисляване за всяка категория в Техническите насоки за изчисляване на емисиите от обхват 3 по Протокола за парниковите газове.
53. Когато отчита своите емисии от обхват 1 и обхват 2, ако предприятието оповестява специфична за субекта информация за своите емисии от обхват 3, то я представя заедно с информацията, изисквана съгласно В3 — Енергия и емисии на парникови газове.

С3 — Цели за намаляване на емисиите на парникови газове и климатичен преход

54. Ако предприятието е определило цели за намаляване на емисиите на парникови газове, то оповестява своите **цели** в абсолютни стойности за емисиите от обхват 1 и обхват 2. В съответствие с параграфи 50—53 по-горе и ако е определило цели за намаляване от обхват 3, предприятието предоставя и цели за значителни емисии от обхват 3. По-специално, то посочва:
- целевата година и стойността през целевата година;
 - базовата година и стойността през базовата година;
 - мерните единици, използвани за **целите**;
 - дела от обхват 1, обхват 2 и, ако бъде оповестен, обхват 3, за който се отнася целта; и
 - списък на основните действия, които предприятието се стреми да изпълни, за да постигне своите **цели**.
55. Ако предприятието, което извършва дейност в сектори с голямо въздействие върху климата⁽⁶⁾, е приело план за преход за смекчаване на изменението на климата, то може да предостави информация за него, включително обяснение за това как допринася за намаляване на емисиите на парникови газове.
56. В случай че предприятието извършва дейност в сектори с голямо въздействие върху климата и не разполага с план за преход за смекчаване на изменението на климата, то посочва дали и съответно кога ще приеме такъв план за преход.

С4 — Климатични рискове

57. Ако предприятието е установило свързани с климата опасности и свързани с климата събития на прехода, създаващи свързани с климата брутни рискове, то:
- описва накратко такива свързани с климата опасности и свързани с климата събития на прехода;
 - оповестява как е оценило изложеността и чувствителността на своите активи, дейности и **верига на създаване на стойност** към тези опасности и събития на прехода;
 - оповестява **времените хоризонти** на всички установени опасности, свързани с климата, и събития на прехода; и
 - оповестява дали е предприело действия за **адаптиране към изменението на климата** за всички свързани с климата опасности и събития на прехода.

⁽⁶⁾ Сектори с голямо въздействие върху климата са секторите, изброени в раздели А–Н и в раздел М от NACE, както е определено в приложение 1 към Делегиран регламент (ЕС) 2023/137.

58. Предприятието може да оповести потенциалните неблагоприятни последици от климатичните рискове, които могат да засегнат неговите финансови резултати или стопански дейности в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план, като посочи дали оценява рисковете като високи, средни и ниски.

ВСЕОБХВАТЕН МОДУЛ — СОЦИАЛНИ ИЗМЕРИТЕЛИ

B5 — Допълнителни (общи) характеристики на работната сила

59. Ако в предприятието работят 50 или повече **наети лица**, то може да оповести съотношението между жените и мъжете на ръководно (оперативно управленско) равнище за отчетния период.
60. Ако в предприятието работят 50 или повече **наети лица**, то може да оповести броя на самостоятелно заетите лица без собствен персонал, които работят изключително за предприятието, и на временно наетите работници, осигурени от предприятия, занимаващи се предимно с „дейности по наемане и предоставяне на работна сила“ („дейности по заетостта“).

C6 — Допълнителна информация за собствената работна сила — Политики и процеси в областта на правата на човека

61. Предприятието оповестява отговор на следните въпроси.
- а) Има ли предприятието правилник за извършването на дейността или **политика** в областта на правата на човека за **собствената си работна сила**? (ДА/НЕ)
- б) Ако отговорът е „да“, обхваща ли това:
- i. детски труд (ДА/НЕ);
 - ii. принудителен труд (ДА/НЕ);
 - iii. трафик на хора (ДА/НЕ);
 - iv. дискриминация (ДА/НЕ);
 - v. предотвратяване на произшествия (ДА/НЕ); или
 - vi. друго? (ДА/НЕ, ако отговорът е „Да“, моля уточнете).
- в) Предприятието разполага ли с механизъм за разглеждане на жалби за **собствената си работна сила**? (ДА/НЕ)

C7 — Тежки нарушения с отрицателни последици, свързани с правата на човека

62. Предприятието оповестява отговор на следните въпроси:
- а) Потвърдило ли е предприятието нарушения при **собствената си работна сила**, свързани със:
- i. детски труд (ДА/НЕ);
 - ii. принудителен труд (ДА/НЕ);
 - iii. трафик на хора (ДА/НЕ);
 - iv. дискриминация (ДА/НЕ); или
 - v. други? (ДА/НЕ, ако отговорът е „Да“, моля уточнете).
- б) Ако отговорът е „да“, предприятието може да опише предприетите **действия** за справяне с описаните по-горе **нарушения**.
- в) Запознато ли е предприятието с всички потвърдени **нарушения** с участието на **работници по веригата на стойността, засегнати общности, потребители и крайни потребители**? Ако отговорът е „да“, уточнете.

ВСЕОБХВАТЕН МОДУЛ — ИЗМЕРИТЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО

C8 — Приходи от определени дейности и изключване от референтните показатели на ЕС

63. Ако предприятието извършва дейност в един или повече от следните сектори, то оповестява свързаните с това приходи, получени от дейности в:
- а) в областта на противоречивите оръжия (противопехотни мини, касетъчни боеприпаси, химически и биологични оръжия);
- б) в областта на отглеждането и производството на тютюн;

- в) в сектора на изкопаемите горива (въглища, нефт и газ) (т.е. предприятието получава приходи от проучване, минно дело, добив, производство, преработка, съхранение, рафиниране или разпространение (разпределение), включително транспорт, съхранение и търговия, на изкопаеми горива съгласно определението в член 2, точка 62 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета (⁽⁷⁾)), включително разпределение на приходите, получени от въглища, нефт и газ; или
 - г) производство на химикали, ако предприятието е производител на пестициди и други агрохимикали.
64. Предприятието оповестява дали е изключено от някои референтни показатели на ЕС, които са съобразени с Парижкото споразумение, както е описано в параграф 177 от приложение II към настоящата препоръка.

C9 — Отношение на представеност на половете в управителния орган

65. Ако предприятието има управителен орган, то оповестява съответното отношение на представеност на половете.

—

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

Допълнение А:

Определения на термините

Настоящото допълнение представлява неразделна част от този стандарт.

Термин	Определение
Предотвратяване на произшествия	Предотвратяването на произшествия се отнася до политиките и инициативите за предотвратяване на произшествия на работното място и гарантиране на безопасността и благополучието на наетите лица. Това включва не само мерки за намаляване на физическите рискове, но и насърчаване на безопасна и приобщаваща работна среда без дискриминация и тормоз.
Действия	„Действия“ са i) действия и планове за действие (в това число планове за преход), които се предприемат, за да се гарантира, че предприятието постига поставените цели, и чрез които предприятието се стреми да се справи със съществените въздействия, рискове и възможности; и ii) решения за подкрепянето им с финансови, човешки или технологични ресурси.
Засегнати общности	Хора или група (групи), които живеят или работят в същия географски район, който е бил или може да бъде засегнат от дейността на отчитащото се предприятие или от неговата верига на стойността нагоре или надолу. Засегнатите общности може да включват общностите, които живеят в близост до дейностите на предприятието (местни общности), и общностите, които живеят на разстояние. Засегнатите общности включват действително и потенциално засегнатото коренно население.
Чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона	Чувствителната от гледна точка на биологичното разнообразие зона включва: Мрежа от защитени зони по „Натура 2000“, обекти на световното наследство на ЮНЕСКО и ключови области на биологичното разнообразие, както и други защитени зони, както е посочено в допълнение Г към приложение II към Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията.
Подкуп	Непochtено убеждаване на някого да действа във ваша полза чрез даване на пари или друг стимул.
Професионално поведение	Следните въпроси са наричани заедно „професионално поведение и въпроси, свързани с професионалното поведение“: а) търговска етика и култура на предприятието, включително борба с корупцията и подкупите, защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, и хуманно отношение към животните; б) управление на отношенията с доставчиците, включително платежни практики, особено по отношение на просрочените плащания към малки и средни предприятия. в) дейности и ангажменти на предприятието, свързани с упражняване на неговото политическо влияние, включително дейности му по лобиране.
Детски труд	Труд, който лишава децата от тяхното детство, потенциал и достойнство и вреди на тяхното физическо и психическо развитие. Това включва труд, който е психически, физически, социален или морално опасен и/или пречи на училищното им образование (като ги лишава от възможността да посещават училище).
Колективно договаряне	Всички преговори, провеждани между работодател, група работодатели или една или повече организации на работодатели, от една страна, и една или повече синдикални организации или, ако няма такива, представителите на работниците, надлежно избрани и упълномощени от тях в съответствие с националното законодателство и разпоредби, от друга страна, за: i) определяне на условията на труд и условията на заетост; и/или ii) за регламентиране на отношенията между работодатели и работници; и/или за уреждане на отношенията между работодателите или техните организации и организацията (или организациите) на работниците.

Термин	Определение
Корупция	Злоупотреба с поверена власт за лична изгода, която може да бъде подбудена от лица или организации. Тя включва практики като рушвети, измами, изнудване, тайни споразумения и изпиране на пари. Тя включва също така предлагането или получаването на каквото и да е подарък, заем, такса, възнаграждение или друго предимство на или от което и да е лице като стимул да се направи нещо, което е нечестно, незаконно или представлява злоупотреба с доверие при осъществяването на стопанската дейност на предприятието. Това може да включва парични или непарични облаги, като безплатни стоки, подаръци и почивки, или специални лични услуги, които се предоставят с цел да се получи неправомерно предимство или които могат да доведат до морален натиск за получаване на такова предимство.
Потребители	Физически лица, които придобиват, потребяват или използват стоки и услуги за лична употреба – за себе си или за други лица, а не за препродажба, търговски, стопански, занаятчийски или професионални цели.
Класифицирана информация	Класифицирана информация на ЕС съгласно определението в Решение на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (2013/488/ЕС) или информация, класифицирана от една от държавите членки и обозначена съгласно допълнение Б към посоченото решение на Съвета. Класифицирана информация на ЕС означава всяка информация или материал, носещи гриф за сигурност на ЕС, чието неразрешеното разкриване би могло да увреди в различна степен интересите на Европейския съюз или на една или повече от държавите членки. Класифицираната информация може да бъде класифицирана на четири нива: строго секретно, секретно, поверително, с ограничен достъп (съгласно определението от Решението на Съвета).
Принципи на кръговата икономика	Принципите на европейската кръгова икономика са: използваемост; възможност за повторна употреба; ремонтпригодност; разглобяване; вторично производство или обновяване; рециклиране; връщане в обращение чрез биологичния цикъл; други форми на оптимизация на използването на продуктите и материалите.
Адаптиране към изменението на климата	Процесът на приспособяване към действителното или очакваното изменение на климата и последиците от него.
Физически рискове, свързани с климата	Рисковете вследствие на изменението на климата, които може да бъдат обвързани с определено събитие/явление (остри) или произтичащи от по-дългосрочните промени (хронични) в климатичните режими. Острите физически рискове се пораждат от определени опасности, в частност от метеорологични явления, като бури, наводнения, пожари или горещини. Хроничните физически рискове се пораждат от по-дългосрочните изменения на климата, като температурните промени и последиците им – повишаване на морското равнище, намалено наличие на вода, загуба на биологично разнообразие и промени в производителността на земята и почвите.
Преки емисии на парникови газове (обхват 1)	Преките емисии на парникови газове от източници, които са притежавани или контролирани от предприятието.
Дискриминация	Дискриминацията може да се прояви пряко или непряко. Проява на пряка дискриминация е налице, когато отношението към дадено лице е по-неблагоприятно в сравнение отношението към други лица в сходно положение. Непряка дискриминация е налице, когато привидно неутрално правило поставя в неравностойно положение лице или група, имащи едни и същи особености.
Наето лице	Физическо лице, което е в трудово правоотношение с предприятието съгласно националното право или практика.
Крайни ползватели	Физически лица, които в крайна сметка използват или е предвидено в крайна сметка да използват определен продукт или услуга.
Принудителен труд	Всяка работа или услуга, която се извършва от лице под заплахата от наказание и за която въпросното лице не се е предложило доброволно съгласно Конвенцията на МОТ относно принудителния труд от 1930 г. (№ 29). Терминът обхваща всички ситуации, при които лицата са принуждавани с каквито и да било средства да извършват работа.

Термин	Определение
Механизми за подаване на жалби	<p>Всякакви рутинни държавни или недържавни, съдебни или извънсъдебни процедури, чрез които заинтересованите страни могат да подават жалби и да търсят правна защита. Примери за държавни съдебни и извънсъдебни механизми за подаване на жалби са съдилищата, трудовите съдилища, националните институции по правата на човека, националните звена за връзка съгласно насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, службите на омбудсмани, агенциите за защита на потребителите, регулаторните органи за надзор и управляваните от правителството служби за подаване на жалби. Недържавните механизми за подаване на жалби са механизмите, управлявани от предприятието, самостоятелно или заедно със заинтересованите страни, като механизми за подаване на жалби и колективно договаряне на оперативно равнище, в това число механизмите, установени чрез колективно договаряне. Те включват също така механизмите, управлявани от отраслови сдружения, международни организации, организации на гражданското общество или групи от множество заинтересовани страни. Механизмите за подаване на жалби на оперативно равнище се управляват от организацията самостоятелно или в сътрудничество с други страни и са пряко достъпни за заинтересованите страни на съответната организация. Те позволяват жалбите да бъдат установявани и разглеждани на ранен етап и пряко, като по този начин се предотвратява нарастването както на вредите, така и на оплакванията. Те също така осигуряват важни отзиви за ефективността на надлежната проверка на организацията за тези, които са пряко засегнати. Съгласно Ръководен принцип 31 на ООН ефективните механизми за подаване на жалби трябва да бъдат законни, достъпни, предвидими, справедливи, прозрачни, съвместими с правата и да бъдат източник на непрекъснато учене. Като допълнение към тези критерии ефективните механизми за подаване на жалби на оперативно равнище също така трябва да се основават на ангажираност и диалог. За организацията може да е по-трудно да оцени ефективността на механизмите за подаване на жалби, в които участва, в сравнение с тези, които сама е създала.</p>
Парникови газове (ПГ)	<p>За целите на настоящия стандарт парниковите газове са шестте газа, изброени в Протокола от Киото: въглероден диоксид (CO₂); метан (CH₄); двуазотен оксид (N₂O); азотен трифлуорид (NF₃); флуоровъглеродороди (HFC); перфлуоровъглероди (PFC); и серен хексафлуорид (SF₆).</p>
Управление	<p>Управлението е системата от правила, практики и процеси, чрез които дадено дружество се ръководи и контролира.</p>
Брутни емисии на парникови газове (ПГ)	<p>Брутните емисии на парникови газове са общите емисии на парникови газове, отделени от предприятието в атмосферата, без да се вземат предвид приспаданията за поглъщанията на въглерод или други корекции.</p>
Опасни отпадъци	<p>Отпадъци, които притежават едно или няколко опасни свойства, посочени в приложение III към Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно отпадъците.</p>
Трафик на хора	<p>Набиране, превоз, прехвърляне, подслоняване или приемане на лица, включително размяна или прехвърляне на контрола над тези лица, посредством заплаха за или употреба на сила или други форми на принуда, посредством отвличане, измама, заблуда, злоупотреба с власт или с уязвимо положение, или посредством даване или получаване на плащания или облаги, с оглед получаване на съгласието на лице, което има контрол над друго лице, с цел експлоатация.</p>
Нарушение	<p>Съдебно производство или жалба, регистрирани в предприятието или в компетентните органи чрез официална процедура, или случай на неспазване на изискванията, установен от предприятието чрез установени процедури. Въведените процедури за установяване на случаи на неспазване може да включват одити на системата за управление, официални програми за наблюдение или механизми за подаване на жалби.</p>
Непреки емисии на парникови газове (обхват 2)	<p>Непреки емисии са следствие от дейността на предприятието, но възникват от източници, притежавани или контролирани от друго дружество. Емисиите на ПГ от обхват 2 са непреки емисии от производството на закупена или придобита електроенергия, пара и топлинна енергия или енергия за охлаждане, потребена от предприятието.</p>

Термин	Определение
Въздействие	<p>Въздействие е влиянието, което дадена организация оказва или би могло да окаже върху икономиката, околната среда и хората, включително въздействието върху техните човешки права, в резултат на дейността на организацията или на нейните стопански отношения. Въздействията може да бъдат действителни или потенциални, отрицателни или положителни, кратко-, средно- или дългосрочни, умишлени или неумишлени, преки или непреки, обратими или необратими. Тези въздействия показват приноса на организацията, отрицателен или положителен, за устойчивото развитие. Въздействията върху икономиката, околната среда и хората са взаимносвързани.</p> <p>Въздействията на организацията върху околната среда са въздействията върху живите организми и неживите елементи, включително въздуха, земята, водата и екосистемите. Дадена организация може да оказва въздействие върху околната среда например чрез използването на енергия, земя, вода и други природни ресурси.</p> <p>Въздействията на организацията върху хората са въздействията върху отделни лица и групи, като например общности, уязвими групи или обществото. Това включва въздействието, което организацията оказва върху човешките права на хората. Дадена организация може да оказва въздействие върху хората, например чрез своите трудови практики (напр. заплатите, които плаща на наетите лица), своята верига на доставките (напр. условията на труд на работниците на доставчиците) и своите продукти и услуги (напр. тяхната безопасност или достъпност).</p>
Земеползване (промяна на земеползването)	<p>Използването от човека на конкретна територия за определена цел (като например за жилищни нужди; селско стопанство; отпих; промишлени цели и т.н.). Повлияно от земната покривка (трева, асфалт, дървета, гола почва, вода и др.). Промяната на земеползването означава промяна в използването или управлението на земята от хората, която може да доведе до промяна в земното покритие.</p>
Брутни емисии на ПГ от обхват 2 въз основа на местоположението	<p>Емисии от електрическа енергия, топлинна енергия, пара и енергия за охлаждане, закупена или придобита и консумирана от отчитащото се предприятие, изчислени по метода на „разпределяне“ въз основа на местоположението, който разпределя емисиите от генератора към крайни ползватели. Те отразяват средния интензитет на емисиите на мрежите, по които се извършва потреблението на енергия, и използват предимно данни за средния емисионен фактор за мрежата. Типичните източници на емисии от обхват 2 са свързани с всяко оборудване, което консумира електроенергия (електрически двигатели, осветление, сгради и др.), топлинна енергия (отопление в промишлени процеси, сгради и др.), пара (промишлени процеси) и енергия за охлаждане (промишлени процеси, сгради и др.).</p>
Площ, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата	<p>„Площ, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата“ е пространство, предназначено предимно за опазване или възстановяване на природата. Те може да бъдат разположени в обекта на организацията и да включват елементи като покрив, фасада, дренажи за вода, предназначени за насърчаване на биологичното разнообразие. Площите, запазени за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата, може да бъдат разположени и извън обекта на организацията, при условие че площта е собственост на организацията или се управлява от нея (или управлява съвместно с нея), и че тази площ е предназначена предимно за насърчаване на биологичното разнообразие.</p>
В близост (до чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона)	<p>Изразът „в близост“ (или „близо“), в контекста на „B5 — Биологично разнообразие“, се отнася до зона, която (частично) се припокрива или е в съседство с чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона.</p>
Собствена работна сила/ работници на предприятието	<p>Наетите лица, които са в трудово правоотношение с предприятието (наричани „наети лица“), и работниците, които не са наети лица, т.е. лицата, сключили с предприятието договори за предоставяне на труд („самостоятелно заети лица“), или работниците, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „ддейности по наемане и предоставяне на работна сила“ (код O78 по NACE).</p>
Заплащане (възнаграждение)	<p>Обичайната основна или минимална (почасова или не) заплата или всяко друго възнаграждение, независимо дали е парично, или непарично, което работникът получава пряко или косвено от своя работодател („допълнителни или променливи елементи“) във връзка с работата си. „Равнище на заплащане“ е брутно годишно заплащане и съответното брутно почасово заплащане. „Медианно равнище на заплащане“ е заплащането на наетото лице, при което половината наети лица получават повече от него, а другата половина – по-малко.</p>

Термин	Определение
<p>Политика</p>	<p>Набор или рамка от общи цели и принципи на управление, които предприятието използва за вземане на решения. Посредством политиката се прилага стратегията на предприятието или се изпълняват решенията на ръководството, свързани с въпрос на устойчивостта. За всяка политика отговаря определено лице или лица; в нея се определя периметърът на приложението ѝ и се включват една или повече общи цели (в съответните случаи свързани с измерими конкретни цели). Всяка политика се провежда чрез действия или планове за действие.</p> <p>Например предприятията с по-малко ресурси може да имат малко (или никакви) политики, формализирани в писмени документи, но това не означава непременно, че те нямат политики.</p> <p>Ако предприятието все още не е формализирало дадена политика, но е изпълнило действия или е определило цели, чрез които се стреми да се справи с въпросите на устойчивостта, то ги оповестява.</p>
<p>Радиоактивни отпадъци</p>	<p>Всеки радиоактивен материал в газообразно, течно или твърдо състояние, за който не се предвижда по-нататъшна употреба съгласно член 3, параграф 7 от Директива 2011/70/Евратом на Съвета ⁽¹⁾.</p>
<p>Свързана с работата злополука, която подлежи на регистриране / свързано с работата нараняване или свързано с работата влошено здравословно състояние, които подлежат на регистриране</p>	<p>Свързана с работата (трудова) злополука е събитие, което води до физическо или психическо увреждане вследствие на нараняването или влошеното здравословно състояние. Това се случва по време на професионална дейност или през времето, прекарано на работа. Изразът „които подлежат на регистриране“ означава диагностицирани от лекар или друг оправомощен медицински специалист.</p> <p>Свързано с работата нараняване или влошаване на здравословното състояние може да води до някое от следните: смърт, дни извън работа, ограничена възможност за работа или преместване на друга работа, медицинско лечение, различно от първа помощ, или загуба на съзнание. Нараняванията, които не изискват медицинско лечение освен първа помощ, обикновено не подлежат на регистриране.</p>
<p>Рециклиране</p>	<p>Всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяването на енергия и преработването в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.</p>
<p>Енергия от възобновяеми източници</p>	<p>Енергията от възобновяеми неизкопаеми източници, а именно вятърна, слънчева (слънчева толинна и слънчева фотоволтаична) и геотермална енергия, енергия от околната среда, енергия от приливите и отливите, от вълните и друга океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни инсталации за отпадъчни води и биогазове ⁽²⁾.</p>
<p>Запечатана площ</p>	<p>Запечатана площ е всяка площ, в която естествената почва е покрита (например пътища), което я прави непрониклива. Тази непроникливост може да предизвика екологични въздействия.</p>
<p>Чувствителна информация</p>	<p>Чувствителната информация съгласно определението по Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година за създаване на Европейски фонд за отбрана.</p> <p>Чувствителна информация са информация и данни, включително класифицирана информация, които трябва да бъдат защитени от неразрешен достъп или разкриване поради задължения, предвидени в правото на Съюза или националното право, или с цел защита на неприкосновеността на личния живот или сигурността на физическо или юридическо лице.</p>
<p>Обект</p>	<p>Местоположението на една или повече физически инсталации. Ако има повече от една физическа инсталация от едни и същи или различни собственици или оператори и някои инфраструктурни съоръжения и оборудване са споделени, цялата площ, на която е разположена физическата инсталация, може да представлява обект (площадка).</p>
<p>Цели (конкретни цели)</p>	<p>Измерими, ориентирани към резултатите и обвързани със срокове цели, които МСП се стреми да постигне във връзка с въпросите на устойчивостта. Те може да бъдат определени доброволно от МСП или да произтичат от законови изисквания към предприятието.</p>

Термин	Определение
Времеви хоризонти	При изготвянето на своя отчет за устойчивостта предприятието приема следните времеви хоризонти: а) за краткосрочния времеви хоризонт — една година; б) за средносрочния времеви хоризонт — от две до пет години; и в) за дългосрочния времеви хоризонт — повече от пет години.
Обучение	Въведените от предприятието инициативи, насочени към поддържане и/или подобряване на уменията и знанията на собствените му работници. Може да включва различни методики, като обучение на място и онлайн обучение.
Верига на стойността (верига на стойността)	Пълната гама от дейности, ресурси и отношения, свързани с модела на стопанска дейност на предприятието и външната среда, в която то осъществява дейност. Веригата на стойността обхваща дейностите, ресурсите и отношенията, които предприятието използва и на които разчита, за да създаде продуктите или услугите си от замисъла до доставката, потреблението и края на жизнения цикъл. Дейностите, ресурсите и отношенията от значение включват: а) тези в собствената дейност на предприятието, като човешките ресурси; б) тези по неговите канали за доставка, маркетинг и разпространение, като снабдяване с материали и услуги и продажба и доставка на продукти и услуги от страна на предприятието; и в) финансовата, географската, геополитическата и нормативната среда, в която предприятието осъществява дейност. Веригата на стойността включва участниците нагоре и надолу по веригата спрямо предприятието. Участниците нагоре по веригата спрямо предприятието (напр. доставчици) предоставят продукти или услуги, които се използват при разработването на продуктите или услугите на предприятието. Субектите надолу по веригата спрямо предприятието (напр. разпространители, клиенти) получават продукти или услуги от предприятието.
Заплата	Брутната заплата, с изключение на променливите компоненти, като заплащане за извънреден труд и поощряващо заплащане, и с изключение на надбавките, освен ако са гарантирани.
Потребление на вода	Количеството вода, взето в границите на предприятието (или съоръжението) и незаустано обратно във водната среда или към трета страна през отчетния период.
Водовземане	Количеството на цялата вода, взета в границите на предприятието от всички източници за всяка употреба през отчетния период.
Работник по веригата на стойността	Физическо лице, което извършва работа по веригата на стойността на предприятието, независимо от съществуването на договорни отношения с това предприятие или тяхното естество. В ЕСОУ обхватът на работниците по веригата на стойността включва всички работници нагоре и надолу по веригата на стойността на предприятието, които са или може да бъдат съществено засегнати от предприятието. Тук се включват въздействията, свързани със собствената дейност на предприятието и с неговата верига на стойността, в т.ч. чрез продуктите и услугите му, както и чрез стопанските му отношения. Включват се всички работници, които не са от обхвата на „собствената работна сила“ („собствената работна сила“ включва работниците, които са в трудово правоотношение с предприятието („наети лица“), и работниците, които не са наети лица, т.е. са или индивидуални изпълнители, предоставящи труд на предприятието („самостоятелно заети лица“), или работници, осигурени от предприятия, които се занимават основно с „дейности по наемане и предоставяне на работна сила“ (код О78 по NACE).

(¹) Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 година за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци.

(²) Член 2, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

Допълнение Б:

Списък на възможните въпроси на устойчивостта

Допълнението по-долу е неразделна част от настоящия стандарт и съдържа списък на възможните въпроси на устойчивостта.

Тема	Въпрос на устойчивостта: Подтема	Въпрос на устойчивостта: Подподтема
Изменение на климата	<ul style="list-style-type: none"> — Адаптиране към изменението на климата — Съкчаване на изменението на климата — Енергия 	
Замърсяване	<ul style="list-style-type: none"> — Замърсяване на въздуха — Замърсяване на водите — Замърсяване на почвите — Замърсяване на живите организми и хранителните ресурси — Вещество, пораждащо безпокойство — Вещества, пораждащи сериозно безпокойство — Пластмасови микрочастици 	
Водни и морски ресурси	<ul style="list-style-type: none"> — Води — Морски ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> — Потребление на вода — Водовземане — Заустване на води — Заустване на води в океаните — Добив и използване на морски ресурси
Биологично разнообразие и екосистеми	<ul style="list-style-type: none"> — Преки фактори за въздействие върху загубата на биологично разнообразие 	<ul style="list-style-type: none"> — Изменение на климата — Промени в земеползването, промени в използването на сладка вода и промени в използването на моретата — Пряка експлоатация — Инвазивни чуждоземни видове — Замърсяване — Други
	<ul style="list-style-type: none"> — Въздействие върху състоянието на видовете 	<ul style="list-style-type: none"> — Примери: — Размер на популацията на вида — Риск от глобално изчезване на вида
	<ul style="list-style-type: none"> — Въздействия върху размера и състоянието на екосистемите 	<ul style="list-style-type: none"> — Примери: — Влошаване на качеството на земите — Опустиняване — Запечатване на почвите
	<ul style="list-style-type: none"> — Въздействия върху екосистемните услуги и зависимости от тях 	
Кръгова икономика	<ul style="list-style-type: none"> — Входящи потоци от ресурси, включително използване на ресурсите — Изходящи потоци от ресурси, свързани с продукти и услуги — Отпадъци 	
Собствена работна сила	<ul style="list-style-type: none"> — Условия на труд 	<ul style="list-style-type: none"> — Сигурна заетост — Работно време — Адекватни работни заплати — Социален диалог — Свобода на сдружаване, съществуване на работнически съвети и права на работниците на информиране, консултиране и участие — Колективно договаряне, в това число дял на работниците, обхванати от колективно договаряне

Тема	Въпрос на устойчивостта: Подтема	Въпрос на устойчивостта: Подподтема
		<ul style="list-style-type: none"> — Равновесие между професионалния и личния живот — Здраве и безопасност
	— Еднакво отношение и еднакви възможности за всички	<ul style="list-style-type: none"> — Равенство между жените и мъжете и равно заплащане за еднакъв или равностоеен труд — Обучение и развитие на умения — Заетост и приобщаване на хората с увреждания — Мерки срещу насилието и тормоза на работното място — Разнообразие
	— Други свързани с работата права	<ul style="list-style-type: none"> — Детски труд — Принудителен труд — Подходящо жилищно настаняване — Неприкосновеност на личния живот
Работници по веригата на стойността	— Условия на труд	<ul style="list-style-type: none"> — Сигурна заетост — Работно време — Адекватни работни заплати — Социален диалог — Свобода на сдружаване, в това число съществуване на работнически съвети — Колективно договаряне — Равновесие между професионалния и личния живот — Здраве и безопасност
	— Еднакво отношение и еднакви възможности за всички	<ul style="list-style-type: none"> — Равенство между жените и мъжете и равно заплащане за еднакъв или равностоеен труд — Обучение и развитие на умения — Заетост и приобщаване на хората с увреждания — Мерки срещу насилието и тормоза на работното място — Разнообразие
	— Други свързани с работата права	<ul style="list-style-type: none"> — Детски труд — Принудителен труд — Подходящо жилищно настаняване — Водоснабдяване и канализация — Неприкосновеност на личния живот
Засегнати общности	— Икономически, социални и културни права на общностите	<ul style="list-style-type: none"> — Подходящо жилищно настаняване — Подходяща храна — Водоснабдяване и канализация — Въздействия, свързани със земята — Въздействия, свързани със сигурността
	— Граждански и политически права на общностите	<ul style="list-style-type: none"> — Свобода на изразяване на мнение — Свобода на събранията — Въздействие върху защитниците на правата на човека
	— Особени права на общностите на коренното население	<ul style="list-style-type: none"> — Доброволно, предварително и информирано съгласие — Самоопределение — Културни права

Тема	Въпрос на устойчивостта: Подтема	Въпрос на устойчивостта: Подподтема
Потребители и крайни ползватели	<ul style="list-style-type: none"> — Свързани с информацията въздействия върху потребителите и/или крайните ползватели 	<ul style="list-style-type: none"> — Неприкосновеност на личния живот — Свобода на изразяване на мнение — Достъп до (качествена) информация
	<ul style="list-style-type: none"> — Лична безопасност на потребителите и/или крайните ползватели 	<ul style="list-style-type: none"> — Здраве и безопасност — Сигурност на лицето — Закрила на децата
	<ul style="list-style-type: none"> — Социално приобщаване на потребителите и/или крайните ползватели 	<ul style="list-style-type: none"> — Недискриминация — Достъп до продукти и услуги — Отговорни търговски практики
Професионално поведение	<ul style="list-style-type: none"> — Култура на предприятието — Защита на лицата, сигнализиращи за нередности — Хуманно отношение към животните — Политически ангажимент — Управление на отношенията с доставчиците, включително платежни практики 	
	<ul style="list-style-type: none"> — Корупция и подкупи 	<ul style="list-style-type: none"> — Предотвратяване и откриване, включително обучение — Произшествия/нарушения

Допълнение В:

Обща информация за участниците на финансовите пазари, които са ползватели на информацията, произведена съгласно настоящия стандарт (съгласуване с други разпоредби на ЕС)

66. Настоящото допълнение е от значение за ползвателите на отчета за устойчивостта. Таблицата по-долу илюстрира точките с данни за финансирането за устойчиво развитие, които присъстват в различни модули на настоящия стандарт, които удовлетворяват исканията на множество видове потребители (банки, инвеститори, големи предприятия).
67. В колоната „Номер на ИО и заглавие“ се посочват оповестяванията, представени в различните модули (т.е. основен модул и всеобхватен модул), които представляват точки с данни за финансирането за устойчиво развитие. В колоната „таблица 1 от РОИФУР“ и/или „стълб 3 на ЕБО“ и/или „Регламент за бенчмарковете“ е показано как тези оповестявания са свързани с тези регламенти, които са от значение за ползвателите на отчета за устойчивостта (банки, други инвеститори).

Тема: Екологични / социални / управленски въпроси	Номер на ИО и заглавие	Таблица 1 от РОИФУР и/или Стълб 3 на ЕБО и/или Регламент за бенчмарковете			
Основен модул					
Обща информация	В1 — Принципи на изготвяне Предприятието оповестява: vii. географското местоположение на притежаваните, наетите или управляваните обекти.	Стълб 3 на ЕБО ⁽¹⁾			
Екологични въпроси	В3 — Енергия и емисии на парникови газове Предприятието оповестява общото си потребление на енергия в MWh, с разпределение съгласно таблицата по-долу, ако може да получи необходимата информация за предоставяне на такова разпределение:	РОИФУР ⁽²⁾			
			Възобновяеми източници	Невъзобновяеми източници	Общо
	Електроенергия (според сметките за комунални услуги)				
	Горива				
Екологични въпроси	В3 — Енергия и емисии на парникови газове Предприятието оповестява своите приблизително оценени брутни емисии на парникови газове (ПГ) в тонове еквивалент на CO ₂ (tCO ₂ eq), като взема предвид съдържанието на Стандарта за емисиите на предприятията по Протокола за парниковите газове (версия 2004), включително: а) емисиите на парникови газове от обхват 1 в tCO ₂ eq (от собствени или контролирани източници); и б) базираните на местоположението емисии от обхват 2 в tCO ₂ eq (т.е. емисии от производството на закупена енергия, като електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане).	РОИФУР ⁽³⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽⁴⁾			
Екологични въпроси	В3 — Енергия и емисии на парникови газове Предприятието оповестява своя интензитет на емисиите на парникови газове, който се изчислява, като „общите емисии на ПГ“, оповестени съгласно параграф 30, се разделят на „оборота (в парични единици)“, оповестен съгласно параграф 24, буква д), подточка iv).	РОИФУР ⁽⁵⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽⁶⁾			

Тема: Екологични / социални / управленски въпроси	Номер на ИО и заглавие	Таблица 1 от РОИФУР и/или Стълб 3 на ЕБО и/или Регламент за бенчмарковете
Екологични въпроси	<p>В4 — Замърсяване на въздуха, водата и почвата</p> <p>Ако от предприятието вече се изисква по закон или други национални разпоредби да отчита пред компетентните органи своите емисии на замърсители или ако доброволно ги отчита в съответствие със система за управление на околната среда, то оповестява замърсителите, които отделя във въздуха, водата и почвата при собствените си дейности, със съответното количество за всеки замърсител. Ако тази информация вече е публично достъпна, предприятието може вместо това да даде препратка към документа, в който се отчита информацията, например като предостави съответната URL връзка или включи хипервръзка.</p>	РОИФУР ⁽⁷⁾
Екологични въпроси	<p>В5 — Биологично разнообразие</p> <p>Предприятието оповестява броя и площта (в хектари) на обектите, които притежава, отдава под аренда или управлява във или в близост до чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона.</p>	РОИФУР ⁽⁸⁾
Екологични въпроси	<p>В7 — Използване на ресурсите, кръгова икономика и управление на отпадъците</p> <p>Предприятието оповестява:</p> <p>а) общото годишно количество образувани отпадъци, с разпределение по вид (неопасни и опасни);</p>	РОИФУР ⁽⁹⁾
Социални въпроси	<p>В9 — Работна сила — Здраве и безопасност</p> <p>Предприятието оповестява следната информация относно своите наети лица:</p> <p>а) броя и процента на свързаните с работата злополуки, които подлежат на регистриране; и</p> <p>б) броя на смъртните случаи в резултат на свързани с работата наранявания и свързано с работата влошаване на здравословното състояние.</p>	РОИФУР ⁽¹⁰⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽¹¹⁾
Социални въпроси	<p>В10 — Работна сила — Възнаграждение, колективно договаряне и обучение</p> <p>Предприятието оповестява:</p> <p>б) процентната разлика в заплатането на наетите жени и мъже. Предприятието може да пропусне това оповестяване, когато числеността на персонала му е под 150 наети лица, като се отбелязва, че този праг ще бъде намален на 100 наети лица от 7 юни 2031 г.;</p>	РОИФУР ⁽¹²⁾
Управленски въпроси	<p>В11 — Присъди и глоби за корупция и подкупи</p> <p>В случай на присъди и глоби през отчетния период предприятието оповестява броя на присъдите и общия размер на глобите, наложени за нарушаване на законите за борба с корупцията и подкупите.</p>	Референтен показател („бенчмарк“) ⁽¹³⁾
Всеобхватен модул		
Екологични въпроси	<p>Съобщения при отчитане на емисиите на парникови газове в рамките на В3 (основен модул)</p> <p>Когато отчита своите емисии от обхват 1 и обхват 2, ако предприятието оповестява специфична за субекта информация за своите емисии от обхват 3, то я представя заедно с информацията, изисквана съгласно В3 — Енергия и емисии на парникови газове.</p>	РОИФУР ⁽¹⁴⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽¹⁵⁾

Тема: Екологични / социални / управленски въпроси	Номер на ИО и заглавие	Таблица 1 от РОИФУР и/или Стълб 3 на ЕБО и/или Регламент за бенчмарковете
Екологични въпроси	<p>С3 — Цел за намаляване на емисиите на ПГ</p> <p>Ако предприятието е определило цели за намаляване на емисиите на парникови газове, то оповестява своите цели в абсолютни стойности за емисиите от обхват 1 и обхват 2. В съответствие с параграфи 50—53 по-горе и ако е определило цели за намаляване от обхват 3, предприятието представя и цели за значителните емисии от обхват 3. По-специално, то посочва:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) целевата година и стойността през целевата година; б) базовата година и стойността през базовата година; в) мерните единици, използвани за целите; г) дела от обхват 1, обхват 2 и, ако бъде оповестен, обхват 3, за който се отнася целта; и д) списък на основните действия, които предприятието се стреми да изпълни, за да постигне своите цели. <p>Ако предприятието, което извършва дейност в сектори с голямо въздействие върху климата ⁽¹⁶⁾, е приело план за преход за смекчаване на изменението на климата, то може да предостави информация за него, включително обяснение за това как допринася за намаляване на емисиите на парникови газове.</p> <p>В случай че предприятието извършва дейност в сектори с голямо въздействие върху климата и не разполага с план за преход за смекчаване на изменението на климата, то посочва дали и съответно кога ще приеме такъв план за преход.</p>	<p>РОИФУР ⁽¹⁷⁾</p> <p>Референтен показател („бенчмарк“) ⁽¹⁸⁾</p> <p>Стълб 3 на ЕБО ⁽¹⁹⁾</p> <p>Референтен показател („бенчмарк“) ⁽²⁰⁾</p>
Екологични въпроси	<p>С4 — Климатични рискове</p> <p>Ако предприятието е установило свързани с климата опасности и свързани с климата събития на прехода, създаващи свързани с климата брутни рискове, то:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) описва накратко такива свързани с климата опасности и свързани с климата събития на прехода; б) оповестява как е оценило изложеността и чувствителността на своите активи, дейности и верига на създаване на стойност към тези опасности и събития на прехода; в) оповестява времевите хоризонти на всички установени опасности, свързани с климата, и събития на прехода; и г) оповестява дали е предприело действия за адаптиране към изменението на климата за всички свързани с климата опасности и събития на прехода. <p>Предприятието може да оповести потенциалните неблагоприятни последици от климатичните рискове, които могат да засегнат неговите финансови резултати или стопански дейности в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план, като посочи дали оценява рисковете като високи, средни и ниски.</p>	<p>Референтен показател („бенчмарк“) ⁽²¹⁾</p> <p>Стълб 3 на ЕБО ⁽²²⁾</p>

Тема: Екологични / социални / управленски въпроси	Номер на ИО и заглавие	Таблица 1 от РОИФУР и/или Стълб 3 на ЕБО и/или Регламент за бенчмарковете
Социални въпроси	<p>С6 — Допълнителна информация за собствената работна сила — Политики и процеси в областта на правата на човека</p> <p>Предприятието оповестява отговор на следните въпроси.</p> <p>а) Има ли предприятието правилник за извършването на дейността или политика в областта на правата на човека за собствената си работна сила? (ДА/НЕ)</p> <p>б) Ако отговорът е „да“, обхваща ли това:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. детски труд (ДА/НЕ); ii. принудителен труд (ДА/НЕ); iii. трафик на хора (ДА/НЕ); iv. дискриминация (ДА/НЕ); v. предотвратяване на произшествия (ДА/НЕ); или vi. други? (ДА/НЕ, ако отговорът е „Да“, моля уточнете). <p>Предприятието разполага ли с механизъм за разглеждане на жалби за собствената си работна сила? (ДА/НЕ)</p>	<p>Референтен показател („бенчмарк“) ⁽²³⁾ РОИФУР ⁽²⁴⁾</p>
Социални въпроси	<p>С7 — Тежки нарушения, свързани с правата на човека</p> <p>Предприятието оповестява отговор на следните въпроси:</p> <p>а) Потвърдило ли е предприятието нарушения със собствената си работна сила, свързани със:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. детски труд (ДА/НЕ); ii. принудителен труд (ДА/НЕ); iii. трафик на хора (ДА/НЕ); iv. дискриминация (ДА/НЕ); или v. други? (ДА/НЕ, ако отговорът е „Да“, моля уточнете). <p>б) Ако отговорът е „да“, предприятието може да опише предприетите действия за справяне с описаните по-горе нарушения.</p> <p>Запознато ли е предприятието с всички потвърдени нарушения с участието на работници във веригата на стойността, засегнати общности, потребители и крайни ползватели? Ако отговорът е „да“, уточнете.</p>	<p>РОИФУР ⁽²⁵⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽²⁶⁾</p>
Управленски въпроси	<p>С8 — Приходи от определени сектори и изключване от референтните показатели на ЕС</p> <p>Ако предприятието извършва дейност в един или повече от следните сектори, то оповестява свързаните с това приходи в сектора(ите) на:</p> <p>а) противоречивите оръжия (противопехотни мини, касетъчни боеприпаси, химически и биологични оръжия);</p>	<p>РОИФУР ⁽²⁷⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽²⁸⁾</p>

Тема: Екологични / социални / управленски въпроси	Номер на ИО и заглавие	Таблица 1 от РОИФУР и/или Стълб 3 на ЕБО и/или Регламент за бенчмарковете
	б) в областта на отглеждането и производството на тютюн;	Стълб 3 на ЕБО ⁽²⁹⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽³⁰⁾
	в) в сектора на изкопаемите горива (въглища, нефт и газ) (т.е. предприятието получава приходи от проучване, минно дело, добив, производство, преработка, съхранение, рафиниране или разпространение, включително транспорт, съхранение и търговия, на изкопаеми горива съгласно определението в член 2, точка 62 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ¹⁷), включително разпределение на приходите, получени от въглища, от нефт и от газ; или	РОИФУР ⁽³¹⁾ Стълб 3 на ЕБО ⁽³²⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽³³⁾
	г) производство на химикали, ако предприятието е производител на пестициди и други агрохимикали.	РОИФУР ⁽³⁴⁾ Стълб 3 на ЕБО ⁽³⁵⁾
	Предприятието оповестява дали е изключено от някои референтни показатели на ЕС, които са съобразени с Парижкото споразумение, както е описано в параграф 177 от приложение II към настоящата препоръка.	Стълб 3 на ЕБО ⁽³⁶⁾ Референтен показател („бенчмарк“) ⁽³⁷⁾
Управленски въпроси	C9 — Отношение на представеност на половете в управителния орган Ако предприятието има управителен орган, то оповестява съответното отношение на представеност на половете.	Референтен показател („бенчмарк“) ⁽³⁸⁾ съгласно РОИФУР ⁽³⁹⁾

⁽¹⁾ Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията, включени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 5: Банков портфейл – физически риск, свързан с изменението на климата: експозиции, изложени на физически риск.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), задължителен показател № 5 в таблица 1 от приложение I („Дял на потреблението и производството на невъзобновяема енергия“).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), задължителни показатели № 1 и № 2 в таблица 1 от приложение I („Емисии на ПГ“; Въглероден отпечатък“).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2020/1816 относно бенчмарковете, член 5, параграф 1, член 6 и член 8, параграф 1.

⁽⁵⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 3 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Интензитет на емисиите на ПГ на дружествата, в които се инвестира“).

⁽⁶⁾ Тази информация е съобразена с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 8, параграф 1.

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), тъй като произлиза от а) допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 2 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Емисии на замърсители на въздуха“); б) показател № 8 в таблица I от приложение I („Емисии във водата“); в) показател № 1 в таблица II от приложение I („Емисии на неорганични замърсители“); и г) показател № 3 в таблица II от приложение I („Емисии на озоноразрушаващи вещества“).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), задължителен показател № 7 в таблица 1 от приложение I („Дейности, оказващи отрицателно въздействие върху чувствителните от гледна точка на биологичното разнообразие зони“).

⁽⁹⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Съотношение на опасните и радиоактивните отпадъци“).

⁽¹⁰⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, като отразява допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 2 в таблица 3 от приложение 1 към съответния делегиран регламент, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („процент на произшествията“).

- (¹¹) Администраторите на бенчмаркове да оповестяват ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Среднопретеглено отношение на злополуките, нараняванията, смъртните случаи“ в раздели 1 и 2 от приложение 2.
- (¹²) Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), задължителен показател № 12 в таблица 1 от приложение I („Некоригирана разлика в заплащането на жените и мъжете“) и Регламент (ЕС) 2020/1816 за бенчмарковете, показател „Среднопретеглена разлика в заплащането на жените и мъжете“ в раздели 1 и 2 от приложение II.
- (¹³) Регламент (ЕС) 2020/1816 за бенчмарковете, показател „Брой присъди и размер на глобите за нарушения на законодателството за борба с корупцията и подкупите“ в раздели 1 и 2 от приложение II.
- (¹⁴) Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), задължителни показатели № 1 и № 2 в таблица 1 от приложение I („Емисии на ПГ“; Въглероден отпечатък“).
- (¹⁵) Регламент (ЕС) 2020/1816 относно бенчмарковете, член 5, параграф 1, член 6 и член 8, параграф 1.
- (¹⁶) Сектори с голямо въздействие върху климата са секторите, изброени в раздели А–Н и в раздел М от NACE, както е определено в Делегиран регламент (ЕС) 2023/137.
- (¹⁷) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088 (РОИФУР), тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основни неблагоприятни въздействия, определен в показател № 4 в таблица II от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества без инициативи за намаляване на въглеродните емисии“).
- (¹⁸) Тази информация е в съответствие с член 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламент относно бенчмарковете за климатичен преход).
- (¹⁹) Тази информация е съобразена с член 449а от Регламент (ЕС) № 575/2013; Делегиран регламент (ЕС) 2022/2453 на Комисията, образец 3: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: измерители за подравняване
- (²⁰) Тази информация е съобразена с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (Европейския закон за климата), член 2, параграф 1; и с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 2.
- (²¹) Регламент (ЕС) 2020/1816 за бенчмарковете, приложение II: Фактори на околната среда, които трябва да бъдат взети предвид от базовите активи на бенчмарка.
- (²²) Стълб 3 на ЕБО: ITS — Образец 5: Банков портфейл – физически риск, свързан с изменението на климата: експозиции, изложени на физически риск и стълб 3 на ЕБО: ITS — Образец 2: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: заеми, обезпечени с недвижим имот – енергийна ефективност на обезпечението.
- (²³) Тази информация подкрепя потребностите от информация администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Изложеност на бенчмарковия портфейл към дружества без политики за напледна проверка по въпроси, попадащи в обхвата на конвенции 1–8 на Международната организация на труда“ в раздели 1 и 2 от приложение II.
- (²⁴) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател #11 в таблица I от приложение I („Дял на инвестициите в дружества, в които се инвестира, без политики за наблюдение на съответствието с принципите на Глобалния договор на ООН или с насоките на ОИСР за многонационалните предприятия или без механизми за разглеждане на оплаквания/жалби за отстраняване на нарушения на принципите на Глобалния договор на ООН или с насоките на ОИСР за многонационалните предприятия“) и с показател № 5 в таблица III от приложение I („Дял на инвестициите в дружества, в които се инвестира, без механизъм за разглеждане на оплаквания/жалби по въпроси, свързани със служителите“) и по показател № 9 в таблица III от приложение I („Дял на инвестициите в субекти без политика за правата на човека“) към делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции.
- (²⁵) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от задължителен и допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, както е посочено в показател № 10 в таблица III от приложение I и показател № 14 в таблица III от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Нарушения на принципите на Глобалния договор на ООН и насоките на ОИСР за многонационалните предприятия“ и „Брой установени случаи на тежки проблеми и нарушения, свързани с правата на човека“).
- (²⁶) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на екологичните, социалните и управленските (ЕСУ) фактори, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1816, както е посочено чрез показател „Брой на компонентите на бенчмарка, които са обект на социални нарушения (абсолютен брой и относителен брой, разделен на всички компоненти на бенчмарка) съгласно посоченото в международните договори и конвенции, принципите на Организацията на обединените нации и, когато е приложимо, националното законодателство“ в раздели 1 и 2 от приложение II.
- (²⁷) Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 14 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Изложеност към противоречиви оръжия (противопехотни мини, касетъчни боеприпаси, химически и биологични оръжия“).
- (²⁸) Член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/1818 за бенчмарковете: „Администраторите на бенчмаркове на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение, изключват от тези бенчмаркове всяко от следните дружества: дружества, които участват в дейности, свързани с противоречиви оръжия;“ и Регламент (ЕС) 2020/1816 за бенчмарковете, приложение II: Среднопретеглен процент на компонентите на бенчмарка в сектора за производство на противоречиви оръжия.“
- (²⁹) Стълб 3 на ЕБО: Образец 1: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Дружества, произвеждащи потънени изделия, изключени от референтните показатели (бенчмарковете) на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение, в съответствие с член 12, параграф 1, букви г) — ж) и член 12, параграф 2 от Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход.

-
- ⁽³⁰⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на администраторите на бенчмаркове за оповестяване на ЕСУ факторите, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2020/1818, както е посочено в член 12, параграф 1, буква б) и приложение II към Регламент (ЕС) 2020/1816 за бенчмаркове: „Среднопредетеглен процент на компонентите на бенчмарка в пютоневия сектор.“
- ⁽³¹⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 4 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Изложеност към дружества, осъществяващи дейност в сектора на ископаемите горива“).
- ⁽³²⁾ Стълб 3 на ЕБО: Образец 1: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Дружества в миннодобивната промишленост, изключени от референтните показатели (бенчмарковете) на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение, в съответствие с член 12, параграф 1, букви г) — ж) и член 12, параграф 2 от Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход.
- ⁽³³⁾ Член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/1818 за бенчмарковете.
- ⁽³⁴⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 9 в таблица I от приложение I към Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията, по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („Инвестиции в дружества, произвеждащи химикали“).
- ⁽³⁵⁾ Стълб 3 на ЕБО: Образец 1: Банков портфейл – Риск от прехода във връзка с изменението на климата: Дружества в миннодобивната промишленост, изключени от референтните показатели (бенчмарковете) на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение, в съответствие с член 12, параграф 1, букви г) — ж) и член 12, параграф 2 от Регламента относно стандарти за бенчмарковете за климатичен преход.
- ⁽³⁶⁾ Това изискване за оповестяване е в съответствие с изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2453 на Комисията – образец 1: риск от прехода във връзка с изменението на климата.
- ⁽³⁷⁾ Това изискване за оповестяване е съобразено с Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията (Регламента относно бенчмарковете за климатичен преход), член 12.1.
- ⁽³⁸⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на администраторите на бенчмаркове от оповестяване на ЕСУ фактори, които са предмет на Делегиран регламент (ЕС) 2020/1816 на Комисията от 17 юли 2020 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета, както е определено чрез показателя „Среднопредетеглено съотношение на жените към мъжете — членове на управителния съвет“ в раздели 1 и 2 от приложение II.
- ⁽³⁹⁾ Тази информация подкрепя удовлетворяването на потребностите от информация на участниците на финансовите пазари, по отношение на които се прилага Регламент (ЕС) 2019/2088, тъй като произлиза от допълнителен показател, свързан с основните неблагоприятни въздействия, определен в показател № 13 в таблица I от приложение I към делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията от 6 април 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за оповестяване на устойчивите инвестиции („представеност на двата пола в съвета“).
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

за предоставяне на практически насоки относно прилагането на доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия, съдържащ се в приложение I към настоящата препоръка

В настоящото приложение се предоставят практически насоки относно прилагането на доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия (доброволния стандарт за МСП), съдържащ се в приложение I към настоящата препоръка.

В настоящото приложение се предоставят насоки, с които се изяснява прилагането на някои изисквания за оповестяване във връзка с устойчивостта, съдържащи се в доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия. Предприятията и други заинтересовани страни също може да пожелаят да се консултират с насоките за прилагане на ЕСОУ, публикувани от ЕКГФО.

Чрез предоставянето на насоките, съдържащи се в настоящото приложение, Комисията възнамерява да улесни прилагането на изискванията за оповестяване от страна на малките и средните предприятия по икономически ефективен начин и да гарантира използваемостта и съпоставимостта на оповестената информация за устойчивостта. Като осигуряват по-голяма яснота и сигурност за дружествата, настоящите насоки ще допринесат за постигането на целта на Комисията за опростяване на изискванията за отчитане във връзка с устойчивостта и намаляване на административната тежест за предприятията, свързани с отчитането във връзка с устойчивостта.

Насоките, съдържащи се в настоящото приложение, не разширяват и не допълват по никакъв начин разпоредбите, установени в Препоръката на Комисията и в доброволния стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия в приложение I към посочената препоръка. Настоящото приложение има за цел единствено да подпомогне предприятията при практическото прилагане на съответните изисквания за оповестяване.

Основен модул: Насоки

1. Насоките, съдържащи се в разделите по-долу, имат за цел да улеснят прилагането на изискванията за оповестяване във връзка с устойчивостта, съдържащи се в параграфи 21—43 от приложение I към Препоръката на Комисията относно доброволен стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия.
2. Насоките по-долу са предвидени като част от екосистема, която би могла да включва и разработването на допълнителни ръководства за подкрепа от ЕКГФО, допълнителни цифрови средства и подкрепа за изпълнението (образователни дейности, участие на заинтересованите страни), които имат за цел да улеснят разбирането на някои от техническите елементи в насоките.
3. Настоящите насоки подкрепят предприятията, които желаят да прилагат основния модул.

1.1. Насоки за основния модул — Обща информация**B1 — Принципи на изготвяне**

4. Когато се отчита за правната форма на предприятието съгласно националното законодателство по силата на параграф 24, буква д), подточка i), предприятието може да избере една от следните структури:
 - а) частно предприятие с ограничена отговорност (капиталово търговско дружество)
 - б) едноличен търговец
 - в) персонално търговско дружество
 - г) кооперация
 - д) друго (моля, уточнете въз основа на разпоредбите на държавата за правните форми).
5. Когато се отчитат кодовете по NACE на предприятието съгласно параграф 24, буква д), подточка ii), кодовете по NACE (статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност) представляват класификации на икономическите дейности, използвани в Европейския съюз. Те осигуряват стандартизирана рамка за класифициране на икономическите дейности по сектори, която дава възможност за сравнимост и общо разбиране между различните държави от ЕС.

6. Кодът по NACE се състои от няколко цифри, вариращи от 2 до 5 в зависимост от степента на конкретност, с която се определя икономическата дейност. Списъкът на кодовете по NACE може да бъде намерен в следния документ: Регламент (ЕС) 2023/137.

Ниво №	Определител	Описание
1	Раздел	Разделите са обозначени с азбучна буква и в тях се определят 21 общи икономически области като селско стопанство, производствена промишленост или търговия.
2	Разделение	Разделението се обозначава с двуцифрен код и обозначава конкретен сектор в рамките на общата икономическа област. Има общо 88 разделения.
3	Група	Групата се обозначава с трицифрен код (като се вземат предвид и двете цифри на разделението) и определя конкретна област в рамките на сектора. Има около 270 групи.
4	Категория	Категорията се обозначава с четирицифрен код (като се вземат предвид цифрите на разделението и групата) и определя конкретна дейност в рамките на групата. Има около 450 категории.

7. Когато се отчита броят на **наетите лица** по параграф 24, буква д), подточка v), еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ) **е броят на работните места на пълно работно време в дадено предприятие**. Той **може да се изчисли, като се разделят часовете по график на наетото лице (общо действително отработени часове през седмицата) на часовете на работодателя за работна седмица на пълно работно време (общо отработени часове от наетите лица на пълно работно време)**. Например наето лице, което работи 25 часа седмично за предприятие, в което седмицата на пълно работно време е 40 часа, представлява 0,625 ЕПРВ (т.е. 25/40 часа).
8. Численост на персонала е общият брой на наетите от предприятието лица, отчетен в края на отчетния период или като средна стойност за целия отчетен период.
9. Когато се отчита държавата на основната дейност и местоположението на значимите активи съгласно параграф 24, буква д), подточки vi) и vii), предприятието оповестява тази информация за всеки от своите **обекти**, като използва таблицата по-долу:

Обекти	Адрес	Пощенски код	Град	Държава	Координати (географско местоположение)
Седалище и адрес на управление (напр.)					
Склад (напр.)					
Промислено предприятие (напр.)					

10. Очаква се географското местоположение на дадено предприятие да бъде полезна информация за заинтересованите страни за оценка на рисковете и възможностите, свързани с МСП, особено по отношение на въпросите на устойчивостта, свързани с **адаптирането към изменението на климата**, водите, екосистемите и биологичното разнообразие.
11. Географското местоположение се предоставя в пространствени точки за отделни единици или точки на многоъгълник, определящи границите на по-голям **обект**, по-малко подобен на единица, като например стопанство, мина или съоръжение. Предприятието може също така да предостави група от точки, за да се даде възможност за лесно определяне на съответния район. Пространствените точки се предоставят като координати с пет знака след десетичната запетая (напр. 0° 00' 0.036").

12. Когато оповестява географското местоположение на притежаваните, наетите или управляваните **обекти**, предприятието включва координатите на обектите в таблицата, показана в параграф 73. Предприятието може да използва инструменти за уеб картографиране, за да определи координатите на обектите, които притежава, наема или управлява. Предприятието може също така да използва подходящи програмни продукти или платформи за допълнително определяне на периметъра или площта на по-големите обекти.
13. Във връзка с параграф 25 удостоверяването, свързано с устойчивостта, може да включва регистрирани екомаркировки от схема на ЕС, национална или международна схема за обозначаване (етикетиране), съответстващи на основната дейност на МСП. Например екомаркировката на ЕС обхваща специфични продукти, като текстил и обувки, покрития (напр. дървени подови настилки), продукти за почистване и лична хигиена, електронно оборудване или мебели. Предприятието може да направи справка с *продуктовите групи и каталога на продуктите с екомаркировката на ЕС* за допълнителна информация.

B2 — Практики, политики и бъдещи инициативи за преход към по-устойчива икономика

14. Предприятията могат да използват следния образец, за да се отчетат по точките с данни по B2.

	Имате ли съществуващи практики/ политики/бъдещи инициативи в областта на устойчивостта, които са насочени към някой от следните въпроси на устойчивостта? [ДА/НЕ]	Публично достъпни ли са те? [ДА/НЕ]	Имат ли политиките някакви (конкретни) цели? [ДА/НЕ]
Изменение на климата			
Замърсяване			
Водни и морски ресурси			
Биологично разнообразие и екосистеми			
Кръгова икономика			
Собствена работна сила			
Работници по веригата на стойността			
Засегнати общности			
Потребители и крайни ползватели			
Професионално поведение			

15. Ако предприятието е кооперация, то може да оповести:
 - a) действителното участие на работниците, потребителите или други заинтересовани страни или общности в управлението;

- б) финансовите инвестиции в капитала или активите на субектите на социалната икономика, посочени в Препоръката на Съвета от 29 септември 2023 г. (с изключение на даренията и вноските); и
- в) всякакви ограничения за разпределението на печалбите, свързани с взаимния характер или с естеството на дейностите, състоящи се от услуги от общ икономически интерес (УОИИ).

Насоки за собствената работна сила, работниците по веригата на стойността, засегнатите общности и потребителите и крайните ползватели

16. За да разберете въпросите на устойчивостта, които са свързани със социалните права и правата на човека, направете справка в приложение Б за списък на възможните въпроси на устойчивостта. Този списък би могъл да помогне да се установи дали политиките, практиките или бъдещите инициативи са насочени към цялостно справяне с отрицателните **въздействия** върху правата на човека, или са ограничени до определени групи засегнати заинтересовани страни (например работниците нагоре по **веригата на стойността**). Като част от това оповестяване предприятията може също така да оповестяват дали разполагат с процедура за разглеждане на жалби, свързани с правата на човека.

1.2. Насоки за основния модул — екологични измерители

В3 — Енергия и емисии на парникови газове

Въздействия върху климата: използване на енергия и емисии на парникови газове

17. Съгласно параграфи 29 и 30 предприятието се отчита за своето **въздействие** върху климата, като предоставя информация за своето потребление на енергия и своите **емисии на парникови газове**. Настоящите насоки за оповестяване по В3 не представляват допълнителна точка с данни към оповестяванията, описани в параграфи 29 (относно потреблението на енергия) и 30 (относно емисиите на парникови газове), а по-скоро възстановяват една всеобхватна цел и осигуряват контекст за основното оповестяване по В3.

Потребление на енергия

18. **Въздействието**, свързано с климата, се дължи до голяма степен на потреблението на енергия. Поради това е от значение да се оповестят както количеството, така и видът — например изкопаеми горива като въглища, нефт и газ, спрямо **енергията от възобновяеми източници** — и съставът на потребената енергия. Примери за оповестяване на информация за енергията са общото потребление на енергия, разпределено по изкопаеми горива и електроенергия. Може да се отчетат и други разпределения, като например потреблението на закупена или произведена от самите тях електроенергия от възобновяеми източници. По-долу е даден пример за информацията, изисквана по силата на параграф 29.

	Потребление на енергия от възобновяеми източници (MWh)	Потребление на енергия от невъзобновяеми източници (MWh)	Общо потребление на енергия (MWh) за 202(x)
Електроенергия (според сметките за комунални услуги)	300	186	486
Горива	3	7	10

19. В случай че предприятието закупува изкопаеми горива (например природен газ, нефт) или възобновяеми горива (например биогорива, като биодизел и биоетанол), за да произвежда електроенергия, топлинна енергия или енергия за охлаждане за собствено потребление, то трябва да избягва двойното пресмятане. Следователно предприятието отчита енергийното съдържание на закупеното гориво само като потребление на гориво, но не отчита или не включва в отчета своето потребление на електроенергия и топлинна енергия, произведена от това гориво. В случай на производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници като слънчева или вятърна енергия — и когато не е необходимо използване на гориво — предприятието отчита количеството произведена и потребена електроенергия като потребление на електроенергия.

20. Предприятието не прихваща своето производство на енергия от потреблението си на енергия дори ако произведената на **обекта** енергия се продава на трета страна и се използва от нея. Предприятието също така избягва двойно пресмятане на потреблението на гориво при оповестяване на потреблението на енергия, произведена от предприятието. Ако предприятието произвежда електроенергия от невъзобновяем или възобновяем източник на гориво и след това потребява произведената електроенергия, потреблението на енергия се пресмята само веднъж като потребление на гориво. Делът на потреблението на **енергия от възобновяеми източници** може да се изчисли въз основа на гаранции за произход, сертификати за енергия от възобновяеми източници или състав на електроенергията, както е посочено в сметката за електроенергия. Сметката за електроенергия може да се отнася до потребените електроенергийни единици и в нея може да се посочва процентът на доставената електроенергия от възобновяеми източници и може да изглежда като фигурата по-долу.
21. При изготвянето на информацията за потреблението на енергия, изисквана съгласно параграф 29, предприятието изключва суровините и горивата, които не се изгарят за енергийни цели. Предприятие, което използва гориво като изходна суровина, може да оповести информация за това потребление отделно от изискваните оповестявания.

Преобразуване между различни енергийни единици

22. Предприятията отчитат своето потребление на енергия като крайна енергия, което се разбира като количеството енергия, доставена на предприятието, например мегаватчасове (MWh) електроенергия, закупена от парогенератори в електроцентрали, получена от намираща се в близост промишлена инсталация, или дизелово гориво, закупено в бензиностанции. Електроенергията изрично се отнася до топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане. Горивата включват всичко, което е изгорено, например газ, природен газ, биомаса и др.
23. В параграф 29 се посочва MWh като избраната единица за измерване на потреблението на енергия. В случай на гориво или биомаса е необходимо преобразуване в MWh за данни, изразени в други единици, като енергийно съдържание (напр. kJ, Btu), обем (напр. литри, m³) или маса (напр. метрични тонове, къси (американски) тонове).
24. За потреблението на гориво, измерено по маса (напр. дървесина, въглища), предприятието следва:
- да получи долната топлина на изгаряне (например kJ/метричен тон, Tj/Gg) на горивото (тя може да бъде типична стойност, публикувана от надеждни източници, напр. МКИК, или може да бъде предоставена от доставчика или получена вътрешно);
 - да преобразува долната топлина на изгаряне в MWh/тон, например:
 $1 \text{ Tj} = 10^{12} \text{ J} = 277.78 \text{ MWh}$; $1 \text{ Gg} = 10^9 \text{ g} = 1\,000 \text{ t}$
 $11.9 \text{ Tj/Gg} = 11.9 * 277.78 / 1\,000 \text{ t} = 3.31 \text{ MWh/тон}$; и
 - да изчисли енергийното съдържание на масата, например:
 $1\,245\,345 \text{ t} * 3.31 \text{ MWh/тон} = 4\,117\,111 \text{ MWh}$.

25. По отношение на течните горива предприятията следва:
- да превърнат информацията за обема в маса, като умножат обема по плътността на горивото, например,

$$\text{Дизелово гориво} = 4\,456\,000 \text{ л}; \text{ Плътност на дизеловото гориво} = 0.84 \text{ кг/л}$$

$$4\,456\,000 \text{ (л)} * 0.84 \text{ (кг/л)} = 3\,743\,040 \text{ кг} = 3\,743 \text{ т};$$
 - да изчислят енергийното съдържание, като умножат масата по долната топлина на изгаряне, например, $3\,743 \text{ [т]} * 43 \text{ [T]/Gg} = 3\,743 \text{ т} * 43 \text{ T}/(1\,000 \text{ [т]}) = 160.95 \text{ [T]};$ и
 - да преобразуват T] в MWh, например $1 \text{ T]} = 10^{12} \text{ J} = 277.778 \text{ MWh}$
 $160.95 \text{ [T]} = 277.78 \text{ [MWh/T]} * 160.95 \text{ [T]} = 44\,708 \text{ MWh}.$

Източник на документацията:

Данни	Източник на документацията
CDP	Техническа бележка на CDP Преобразуване на данните за горивото в MWh

Емисии на парникови газове

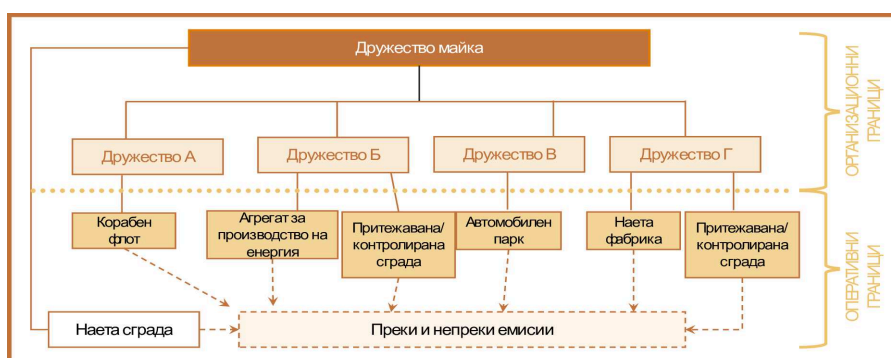
26. Що се отнася до брутните **емисии на парникови газове** (ПГ), произтичащи от дейностите на предприятието, изискването в параграф 30 се основава на определенията и правилата на Протокола за парниковите газове — водещия стандарт за отчитане на емисиите на парникови газове. Съгласно параграф 30 предприятията се отчитат за своите емисии от обхват 1 и обхват 2. Емисиите на парникови газове от обхват 1 обхващат преките емисии от собствени или контролирани източници. Емисиите от обхват 2 са **непреките емисии на парникови газове**, произтичащи от дейностите на отчиташото се дружество (тъй като те произтичат от потребената енергия на предприятието), които обаче възникват при източници, притежавани или контролирани от друго дружество. Допълнителни насоки са дадени в разделите по-долу относно начина на изчисляване на емисиите от обхват 1 и обхват 2.
27. Емисиите от обхват 1 и обхват 2 може да бъдат отчитани в следния формат.

	202(x) емисии на парникови газове (tCO ₂ e)
Обхват 1	45
Обхват 2	6
Общо	51

28. Протоколът за парниковите газове е световен стандарт за измерване, отчитане и управление на емисиите на парникови газове и същевременно гарантиране на последователност и прозрачност. Стандартът за предприятията обхваща насоките за емисии от обхват 1, обхват 2 и обхват 3 за търговските дружества и други организации (НПО, организации от сектора на държавното управление и др.).
29. За да се гарантира справедливо отчитане на емисиите на предприятието, Протоколът за парниковите газове съдържа списък с принципи за отчитането:
- относимост: гарантиране, че инвентаризацията на ПГ отразява емисиите на парникови газове на организацията.
 - пълнота: гарантиране, че инвентаризацията на ПГ отчита всички източници и дейности, свързани с емисии на парникови газове в рамките на избраната граница;
 - последователност: осигуряване на последователност на използваната методика, за да се осигури възможност за извършване на сравнения във времето;
 - прозрачност: оповестяване на допусканията, позоваванията и методиката, използвани при изчисляването на емисиите на ПГ; и
 - точност: гарантиране, че данните за емисиите на ПГ са достатъчно точни, за да позволят на потребителите да вземат решения.
30. Вместо Протокола за парниковите газове предприятията може да използват ISO 14064—1, ако той е по-подходящ за техните потребности във връзка с отчитането.

31. При отчитането на емисиите на парникови газове е важно да се определят подходящи граници, за да се гарантира, че инвентаризацията на ПГ е правилна, и да се избегне двойното пресмятане на емисиите. Протоколът за парниковите газове определя два основни вида граници — организационни или оперативни граници.

- а) Организационни граници: протоколът за парниковите газове го определя като границите, които определят операциите, притежавани или контролирани от отчитащото се предприятие, в зависимост от възприетия подход на консолидация. Съществуват два подхода за консолидиране на емисиите — подход на равнопоставеност или подход на контрол. Предприятието ще избере подхода, който отразява неговите обстоятелства.
- б) Подходът на дела на собствения капитал се отнася до отчитането на емисиите на парникови газове от дейността в съответствие с дяловете му в собствения капитал в дейността.
- в) Когато използва подхода на контрол, предприятието отчита емисиите на парникови газове от дейностите, върху които има финансов или оперативен контрол. Дружествата ще използват критериите за оперативен контрол или финансов контрол, когато използват този подход, за да консолидират и обхванат своите емисии в отчета.
 - і. Финансов контрол означава, че предприятието има финансов контрол върху дейността, ако има възможност да ръководи финансовата и оперативната политика на предприятието с цел извличане на икономически ползи от неговите дейности.
 - і. Оперативен контрол означава, че дадено предприятие има оперативен контрол върху дадена дейност, ако то или едно от неговите дъщерни предприятия има пълни правомощия да въвежда и прилага своите оперативни политики в рамките на дейността.
- г) Оперативни граници: в Протокола за парниковите газове те са определени като границите, които обуславят преките и непреките емисии, свързани с дейности, притежавани или контролирани от отчитащото се дружество. Тази оценка дава възможност на предприятието да установи кои дейности и източници причиняват преки и непреки емисии (обхват 1) и непреки емисии (обхват 2 и обхват 3) и да реши кои непреки емисии, произтичащи от дейностите му, да включи в тях.
- д) Съображенията за границите трябва да следват принципите, описани подробно по-горе (последователност във времето, прозрачност при документирането им и пълнота) и са онагледени на изображението по-долу ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Протокол за парниковите газове. Стандарт за счетоводството и отчитането на предприятията по Протокола за парниковите газове – преработено издание. Институт по световните ресурси и Световен стопански съвет за устойчиво развитие.

32. С Протокола за парниковите газове също така се въвеждат насоки, както и стъпки, които трябва да се следват, за да се определят, изчисляват и проследят емисиите на парникови газове, както е показано на изображението по-долу. ⁽²⁾.
33. В рамките на частни и публични инициативи бяха разработени различни инструменти, за да се помогне на предприятията да разработят своята инвентаризация на емисиите на парникови газове и да се облекчат предизвикателствата, свързани с неговата подготовка. ЕКГФО поддържа на своя уебсайт набор от предложени калкулатори на емисиите на парникови газове.

Обхват 1 и насоките за емисиите от обхват 2 въз основа на местоположението

34. Типичните емисии от обхват 1 включват емисиите на CO₂ (както и на CH₄ и N₂O), свързани с изгарянето на гориво (например в котли, пещи, превозни средства и др.) и неорганизираните емисии от климатични и промишлени процеси.
35. **Обхват 2, основан на местоположението**, включва емисии от електроенергия, топлинна енергия, пара или енергия за охлаждане, закупени или придобити и потребени от отчитащото се дружество. Той отразява средния интензитет на емисиите на мрежите, по които се извършва потреблението на енергия, и използват предимно данни за средния емисионен фактор за мрежата. Типичните източници на емисии от обхват 2 са свързани с всяко оборудване, което консумира електроенергия (електрически двигатели, осветление, сгради и др.), топлинна енергия (отопление в промишлени процеси, сгради и др.), пара (промишлени процеси) и енергия за охлаждане (промишлени процеси, сгради и др.).
36. Оценката на емисиите на парникови газове може да се извърши по няколко начина, включително чрез изчислителен подход, измерване или комбинация от измервания и изчисления. Един често прилаган подход се основава на изчисляване с използване на емисионни фактори (ЕФ), които може да включват потенциала за глобално затопляне (ПГЗ) на парниковите газове. Може да се приложи и пряко измерване с помощта на датчици (дебит и концентрация). В таблицата по-долу са обобщени най-често прилаганите методи.

Метод за оценка на парниковите газове	Подробности	Необходими данни
Измерване	Умножаване на пряко измерените количества газ по съответния им потенциал за глобално затопляне.	Директно количество на отделения газ, получено от измерването на газа (дебит, концентрация, обем) Потенциал за глобално затопляне (ПГЗ) на газовете
Изчисляване	Умножаване на данните за дейността по емисионния фактор (ЕФ), който включва потенциала за глобално затопляне (ПГЗ)	Данни за дейността Емисионни фактори (ЕФ)

⁽²⁾ Протокол за парниковите газове. Стандарт за счетоводството и отчитането на предприятията по Протокола за парниковите газове – преработено издание. Институт по световните ресурси и Световен стопански съвет за устойчиво развитие.

37. В горната таблица са въведени следните термини:
- а) Данни за дейността, които обикновено съответстват на количеството изразходвано гориво. Те могат да бъде изразени в енергийни единици (напр. MWh), обем (напр. m³ или l) или маса (напр. тонове или kg.). Предприятието има достъп до тях чрез преглед на разписките за закупуване на гориво или сметките за комунални услуги;
 - б) Потенциал за глобално затопляне, който определя количествено **въздействието** на съответните парникови газове върху климата в сравнение с еквивалентна единица въглероден диоксид; и
 - в) Емисионни фактори (ЕФ), с които количествено се определят емисиите на парникови газове за единица дейност. Емисионните фактори често вземат предвид ПГЗ на парниковите газове, като в този случай не е необходимо предприятието да взема предвид последния.
38. В таблицата по-долу са обобщени неизчерпателни източници, при които предприятията имат лесен достъп както до емисионните фактори (ЕФ), така и до потенциала за глобално затопляне (ПГЗ). Предприятията може също така да се позовават на авторитетни национални източници, които може да бъдат по-относими към техните обстоятелства.

Емисионни фактори (ЕФ)	<p>ADEME — Base Empreinte ®</p> <p>МКИК — База данни за емисионните фактори</p> <p>Междуправителствен комитет по изменение на климата (МКИК) — Указания за националните инвентаризации на парникови газове</p> <p>Асоциация на издаващите органи (АИО) — емисионни фактори на остатъчния състав на електроенергията</p> <p>JRC — Исторически емисионен фактор на ПГ за потреблението на електроенергия</p> <p>МАЕ — Годишни емисионни фактори на ПГ за държавите по света от производството на електроенергия и топлинна енергия (набор от платени данни)</p>
Потенциал за глобално затопляне (ПГЗ)	МКИК — Потенциал за глобално затопляне

39. Предприятията може също така да намерят повече насоки и инструменти за това как да действат и да се отчитат за своите емисии на парникови газове и **въздействията** върху климата, като посетят уебсайта на Центъра на МСП по въпросите на климата.

Пример за изчисляване на емисиите от обхват 1

40. Дружество А изгаря Нг. 4 мазут в промишлен котел. За своето финансово отчитане то следи разходите си, а за отчитането на емисиите на парникови газове проследява обемите (m³) според разписките си за гориво. От разписките се определят годишните обеми на закупения мазут и се проследява и запасите от мазут на първия календарен ден от годината. През 2023 г. то е закупило 100 m³ мазут. Въз основа на документацията му към 1 януари 2023 г. то е разполагало с 2,5 m³ в резервоарите си, а към 1 януари 2024 г. — с 1 m³. Така то определя (чрез закупуване и измерване на запасите), че през 2023 г. е изразходвало 101,5 m³ мазут.

41. Като използва списъка на емисионните фактори на МКИК (таблица 2.3, стр. 2.18), то оценява приблизително своя емисионен фактор като смес в съотношение едно към едно от дизелово гориво и остатъчно масло на 75,75 t CO₂/TJ и като използва публикувани статистически данни за енергията, определя, че неговата долна топлина на изгаряне на горивото е 0,03921 TJ/m³. Като се има предвид, че ПГЗ на CO₂ е равен на едно, неговите емисии на CO₂ за този конкретен източник от обхват 1 са:

$$101.5 \text{ m}^3 * 0.03921 \text{ TJ/m}^3 * 75.75 \text{ t CO}_2/\text{TJ} * 1 = 301.5 \text{ t CO}_2$$

42. За целите на пълнотата в този пример се изчисляват и емисиите на CH₄ и N₂O. Проверката на списъка на емисионните фактори на Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК) показва, че те са съответно 3 kg CH₄/TJ и 0,6 kg N₂O/TJ, като по този начин емисиите са:

$$\text{Емисии на CH}_4 = 101.5 \text{ m}^3 * 0.03921 \text{ TJ/m}^3 * 3 \text{ kg CO}_2/\text{TJ} * 29.8 = 0.36 \text{ tCO}_2\text{e}$$

$$\text{Емисии на N}_2\text{O} = 101.5 \text{ m}^3 * 0.03921 \text{ TJ/m}^3 * 0.6 \text{ kg CO}_2/\text{TJ} * 273 = 0.65 \text{ tCO}_2\text{e}$$

43. Както беше споменато, емисиите на CH₄ и N₂O добавят около 1 tCO₂e към стойността на CO₂ от 301.5 tCO₂, което се равнява на около 0,3 % от общото количество. Това би могло да се счита за допустима грешка в отчитането и затова не би могло да бъде изчислено и отчетено. Потенциалите за глобално затопляне за CH₄ и N₂O са извлечени от Шестия доклад за оценка на Междуправителствения комитет по изменение на климата, глава 7SM.

Пример за изчисляване на емисиите от обхват 2

44. Дружество А разполага с офис сграда от 2 000 m² в Париж, където плаща електроенергията, потребена за централно отопление и охлаждане, осветление, компютри и друго електрическо оборудване, като например уреди. Със своите сметки за комунални услуги то е оценило приблизително, че през 282 г. сградата е консумирала 2022 MWh електроенергия. Като е използвало емисионен фактор от 73 g CO₂eq/kWh за Франция през 2022 г., то е оценило приблизително своите емисии от обхват 2 за потреблението на електроенергия в сградите, както следва:

$$\text{Емисии}_{\text{ПГ}} = 282\,000 \text{ [kWh]} * 73 \left[\frac{\text{gCO}_2\text{eq}}{\text{kWh}} \right] = 20.6 \text{ t CO}_2\text{eq}$$

45. Предприятията може също така да поискат да предоставят своите пазарни данни от обхват 2. Емисионните фактори за пазарните емисии от обхват 2 отразяват договорните споразумения на предприятието с неговите доставчици на енергия. Емисионните фактори въз основа на пазара може да бъдат предоставени от техните доставчици на електроенергия или топлинна енергия, както и да бъдат подкрепени от собствените им покупки на сертификати за енергийни характеристики или споразумения за закупуване на електроенергия (СЗЕ) или използването на емисионни фактори на остатъчния състав (АИО, 2024 г.).

В4 — Замърсяване на въздуха, водата и почвата

Насоки по въпроса кои предприятия трябва да се отчитат за замърсяването и за кои замърсители предприятията трябва да се отчитат.

46. В параграф 32 се посочва, че предприятието оповестява замърсителите, които отделя във въздуха, водата и почвата при собствените си дейности, ако такава информация вече се изисква по закон да бъде отчитана пред компетентните органи или съгласно система за управление на околната среда. Това означава, че предприятието първо ще прецени дали вече отчита такава информация като правно изискване или доброволно. Ако вече отчита информация за емисиите на замърсители (или по закон се изисква да прави това), предприятието предоставя допълнителна информация за тези емисии в съответствие с изискванията на параграф 32. Ако обаче предприятието все още не предоставя такава информация (и не е задължено по закон да го прави), от него просто се изисква да посочи това.
47. Като цяло се очаква това изискване да се прилага за предприятията, които са оператори на промишлена инсталация или интензивно животновъдно стопанство, обхванати от Директивата за емисиите от промишлеността и животновъдството (ДЕП 2.0 — Директива (ЕС) 2024/1785), с която се изменя Директивата относно емисиите от промишлеността (ДЕП — Директива 2010/75/ЕС). ДЕП 2.0 се прилага за около 75 000 инсталации в Европа, които обхващат дейности като изгаряне на гориво в котли с номинална мощност над 50 MW, дейности в леярната промишленост, преработка на цветни метали, производство на вар, производство на керамични продукти чрез изпичане, производство на продукти за растителна защита или биоциди, отглеждане на всякакви комбинации от свине или домашни птици, представляващи 380 или повече животински единици, дъбене на кожи, кланици, и т.н. В тези случаи инсталацията трябва вече да отчита пред компетентния орган замърсителите, изпускани във въздуха, водата и почвата, а данните са публично достъпни в Регламента относно Портала за емисиите от промишлеността (РПЕП — Регламент (ЕС) 2024/1244), който заменя Европейския регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ — Регламент 166/2006/ЕО). Дружествата, които извършват дейност в повече от едно съоръжение, не трябва да се отчитат за своите консолидирани емисии за цялото дружество съгласно ЕРИПЗ, тъй като се отчитат само на равнище съоръжение. Настоящият стандарт изисква отчитане на общото количество замърсители на всички съоръжения. По подобен начин дружествата, които притежават, но не извършват дейност в дадено съоръжение, не трябва да се отчитат пред ЕРИПЗ, но от тях се очаква да отразят притежаваните от тях емисии в своя отчет за устойчивостта.
48. По същия начин, ако е установено, че дадено предприятие трябва да наблюдава и да отчита замърсителите, изброени в ЕРИПЗ, в рамките на система за управление на околната среда, като например Схема за управление по околна среда и одитиране (EMAS) или сертифициране по ISO 14001. По принцип това са важни аспекти, които предприятието трябва да включи в своя отчет за устойчивостта.
49. Ако дадено предприятие има само едно съоръжение или извършва дейност само в едно съоръжение и ако неговите данни за замърсяването вече са публично достъпни, предприятието може да даде препратка към документа, в който се предоставя такава информация, вместо да я отчита отново. По същия начин, ако предприятието публикува отчет за цялата организация, като например отчет по EMAS, който включва данни за замърсяването, то може да го включи в отчета за устойчивостта чрез препратка.

- 50. За да отчете информация за замърсителите в отчета за устойчивостта, предприятието следва да посочи вида на отчитания замърсяващ материал заедно с количеството, отделяно във въздуха, водата и почвата в подходяща единица за маса (например t или kg).
- 51. По-долу може да се намери пример за това как предприятията може да представят информация за своите емисии във въздуха, водата и почвата, разделени по видове замърсители.

Замърсител	Емисии (kg)	Среда на отделяне (въздух, води, почва)
напр. кадмий и съединения	10	Води
Вид замърсител 2		
Вид замърсител 3		

- 52. Що се отнася до видовете замърсители, които трябва да бъдат взети предвид при отчитането по параграф 32, предприятието може да се позове на долупосочените основни замърсители, които понастоящем са обхванати от правото на ЕС. Независимо от това всяко предприятие взема предвид специфичните замърсители, обхванати от законодателството в съответната юрисдикция.
- 53. Примери за ключови замърсители на въздуха (Директива (ЕС) 2024/299; Регламент (ЕС) 2024/1244; *Замърсяване на въздуха от ключови сектори, ЕК, 2024 г.*; *Източници и емисии на замърсители на въздуха в Европа, Европейска агенция за околна среда, 2022 г.*) са: серни оксиди (SOx/SO2 — напр. от производство на енергия и отопление в производството), азотни оксиди (NOx/NO2 — напр. от транспорта), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС — напр. от селскостопански дейности), въглероден оксид (СО — например от изгаряне на изкопаеми горива), амониак (NH3 — напр. прилагане и съхранение на оборски тор), прахови частици (ПЧ10 — например от изгаряне в производството, транспорта, селскостопански дейности), тежки метали (Cd, Hg, Pb, As, Cr, Cu, Ni, Zn), УОЗ (общо РАН, НСВ, РСВ, диоксини/фурани), озоноразрушаващи вещества, или ОРВ (хлорофлуоровъглероди (CFC), ненапълно халогенирани хлорофлуоровъглероди (HCFC), халони), сажди (BC — напр. от потребление на енергия) и др.
- 54. Основните източници на емисии на замърсители на въздуха в частния сектор (които също оказват голямо въздействие върху цялата **верига на стойността**) включват: а) производство на електроенергия от изгаряне на изкопаеми горива или биомаса (което може да се извършва външно, разпределено чрез национална мрежа, след това използвано по дейностите по веригата на стойността); б) пряко стационарно изгаряне на изкопаеми горива или биомаса в рамките на дейностите или промишлените процеси на дадено предприятие, или експлоатацията на стационарни машини или други дейности, изискващи изгаряне на гориво; в) транспорт (товарен, автомобилен, железопътен, морски и въздушен транспорт, превозни средства с повишена проходимост като използваните в селското стопанство или строителството); г) промишлени процеси (всички други емисии, които не произтичат от изгарянето на горива и които възникват по време на промишлени процеси); д) селско стопанство (стопанисване на добитъка и оборския тор, производство на култури, като изгаряне на остатъци от култури, прилагане на оборски тор и торове); е) обезвреждане на отпадъци (например депониране, изгаряне в инсинератори или на открито, или компостиране).
- 55. По-долу е даден пример за проста методика за изготвяне на инвентаризация на емисиите на замърсители на въздуха на дадено дружество и за изчисляване на емисиите на съответните замърсители на въздуха. Тази методика е разделена на следните стъпки; с изключение на картографирането на **веригата на стойността**, както е предвидено в доброволния стандарт за МСП, информацията, изисквана съгласно това изискване за оповестяване, трябва да се отчита на равнището на отчитащото се дружество: (1) определяне на източниците на емисии в рамките на веригата на стойността, (2) определяне на методики за количествено определяне на емисиите, (3) събиране на данни за дейността, (4) определяне на емисионните фактори и (5) количествено определяне на емисиите. Ръководството предоставя картографиране на източниците на замърсяване до методиките за изчисляване на информацията за емисиите, произтичащи от основните замърсители на въздуха (таблица по-долу). ⁽³⁾

Източници на замърсяване	Методика за количествено определяне на емисиите (Раздел в насоките)
Електроенергия	Раздел 4,1
Изгаряне на горива	Раздел 4,2

⁽³⁾ SEI и CCAC (2022 г.). A Practical Guide for Business Air Pollutant Emission Assessment (Практическо ръководство за оценка на емисиите на замърсители на въздуха за стопански цели). Стокхолмски институт за околната среда (SEI) и Коалиция за климат и чист въздух (CCAC).

Източници на замърсяване	Методика за количествено определяне на емисиите (Раздел в насоките)
Транспорт	Раздел 4,3
Промислени процеси	Раздел 4,4
Селско стопанство	Раздел 4,5
Отпадъци	Раздел 4,6

56. По-долу е даден пример за метод за изчисляване на емисиите на замърсители на въздуха, като се използва методът за производство, описан по-горе. В разглеждания пример M_p е количеството материал M , използвано по (или произведено от) **веригата на стойността** на дадено дружество, произведено чрез процес p (в тонове, литри); EF_k , p е емисионният фактор за замърсител k за процес p (g единица продукция⁻¹); $E_{mk,p}$ са емисиите на специфичния замърсител k за процес p (g).

$$E_{mk,p} = M_p * EF_{k,p}$$

57. Например среден по размер производител на шоколад, произвеждащ 1 750 тона шоколад през 2022 г., би приложил по подразбиране емисионния фактор от 2, за да изчисли емисиите си на НМЛОС, което би довело до следното изчисление:

$$1\,750 \text{ тона шоколад} * 2 \text{ (емисионен фактор на НМЛОС)} = 3\,500 \text{ тона емисии на НМЛОС.}$$

58. Транспортът може да бъде друг значителен източник на замърсяване на въздуха в рамките на собствените дейности и на равнището на **веригата на стойността**. В този случай, за да оцени емисиите на даден замърсител от автомобилния транспорт, например, предприятието ще трябва да използва следната формула, където $FC_{v,f}$ е разходът на гориво на превозно средство от вида v , използващо гориво f (kg); $EF_{k,v,f}$ е емисионният фактор за замърсител k за превозно средство от вида v и гориво f (g превозно средство km⁻¹); $E_{mk,v,f}$ представлява емисиите на специфичния замърсител k за превозно средство от вида v и гориво f (g).

$$E_{mk,v,f} = FC_{v,f} * EF_{k,v,f}$$

59. Например леко търговско превозно средство (ЛТПС), работещо с дизелово гориво, което е изминало общо 2 800 km през 2022 г., е произвело следното количество емисии на ПЧ10 (емисионен фактор ПЧ10 от 1,52 g/kg):

$$2\,800 \text{ km} * 1,52 = 4\,256 \text{ грама емисии на ПЧ}_{10}.$$

60. Изгарянето на горива е допълнителен критичен източник на емисии във въздуха. В този случай пример за формула може да бъде следният, където FC_n е горивото n , изразходвано в рамките на категорията източник (Gj); EF_k е емисионният фактор за този замърсител k (g/Gj); а E_{mk} са емисиите на конкретния замърсител k (g).

$$E_{mk} = FC_n * EF_k;$$

61. Например дружество, консумиращо 3 000 000 грама гориво през 2020 г., ще има $E\Phi$ от 0,67 за SO₂, което ще доведе до:

$$3\,000\,000 * 0,67 = 2\,010\,000 \text{ грама емисии на SO}_2 \text{ от изгарянето на гориво през 2020 г.}$$

62. Примери за ключови замърсители на водите (Регламент (ЕС) 2024/1244; Директива 2000/60/ЕО; Директива 2006/118/ЕО; Директива 91/676/ЕО; Директива 2010/75/ЕС; и изменение на Директива 2024/1785; Изпускания на промишлени замърсители във водите в Европа, ЕАОС, 2024 г.) са: азот (N), фосфор (P), тежки метали (Cd, Hg, Pb, както и As, Cr, Cu, Ni, Zn), УОЗ и пестициди, БТЕК, или ВТЕХ (бензен, толуен, етилбензен, ксилени) и други летливи органични съединения (ЛОС), вещества, които оказват неблагоприятно въздействие върху кислородния баланс (измерени с помощта на параметри като биохимична потребност от кислород — БПК, химична потребност от кислород — ХПК, и др.), общ органичен въглерод (ООВ) и др.

63. Пестициди и хранителни вещества (напр. N и P) може да бъдат изпускани чрез селскостопански дейности (*основни източници на замърсяване на водите, ЕАОС, 2023 г.; Въведение в наблюдението и оценката на качеството на сладководните води — документ с технически насоки, Програма на ООН за околната среда, 2023 г.*) (напр. прилагане на оборски тор или неорганични торове). Концентрациите на тежки метали може да произтичат от минното дело и заустването на отпадъчни води. ООВ е общ показател за замърсяване на водата с органични вещества, който показва наличието на жив материал, например в отпадъчните води, но също така и в повърхностните и подпочвените води (обичайни нива на концентрация съответно под 10 mg l^{-1} и 2 mg l^{-1}). ХПК показва широко наличието на промишлени отпадъчни води или отпадъчни води, като стойностите обикновено са по-ниски от 20 mg l^{-1} в незамърсени води и промишлени отпадъчни води, достигащи стойности до $60\,000 \text{ mg l}^{-1}$. БПК обикновено се използва за определяне на замърсяването с органични вещества в повърхностните води, както и за ефективността на пречистването на отпадъчните води, и обикновено има стойности около 2 mg l^{-1} в незамърсени води и 10 mg l^{-1} и повече в замърсени води. Изпускането на ЛОС може да бъде резултат от разливи във водата.

64. Що се отнася до методиката, използвана за измерване на емисиите във водата, ЕАОС (*изчисляване на емисиите във водата — опростен метод (доклад ЕТС/ИСМ 3/2022)*) препоръчва проста техника за оценка, подобна на използваната за горепосочените замърсители на въздуха. Във формулата по-долу AR_a е коефициентът на активност за дейност a (избира се въз основа на конкретната дейност или процес; вж. например M_p в изчислението на емисиите във въздуха по-горе); $EF_{p,a}$ е емисионният фактор за замърсител p за дейност a ; Емисии $_{p,a}$ са емисиите на конкретния замърсител p за дейност a .

$$\text{Емисии}_{p,a} = AR_a * EF_{p,a}$$

65. Примери за ключови замърсители на почвата (Регламент (ЕС) 2024/1244; Директива 86/278/ЕИО са: N, P, тежки метали (напр. разпръскване на утайки от отпадъчни води), БТЕК и други ЛОС, УОЗ и пестициди.

66. Като цяло източниците на замърсяване на почвата от частния сектор са главно продукти или странични продукти от промишлени процеси (например производство на химикали, енергия, производство на текстил), случайни разливи на продукти, получени от петрол, животновъдство и селскостопански дейности (напр. напояване с непречистени отпадъчни води, отглеждане на домашни птици), производство и пречистване на отпадъчни води, производство и преработка на метали и минерали и транспорт (*Глобална оценка на замърсяването на почвата: доклад, ФАО, 2021 г.*).

67. Бяха разработени няколко национални наръчника за подпомагане на дружествата при изчисляването на техните емисии във въздуха, водата и почвата, например в Австралия (*Emission Estimation Technique Manual for Soft Drink Manufacture, National Pollution Inventory — Ръководство за техники за оценка на емисиите при производството на безалкохолни напитки, Опис на замърсяванията на национално равнище*) и Южна Африка (*A Guide to Reporting and Estimating Emissions for the IPWIS — Ръководство за отчитане и приблизително оценяване на емисиите за IPWIS*), от които са представени няколко варианта за оценка, от които да избират в зависимост от възможностите си: пряко измерване (напр. вземане на проби, система за непрекъснато наблюдение), масов баланс, инженерни изчисления, емисионни фактори (същата формула като по-горе за емисиите във въздуха и водата) и др. Общият подход за изчисляване на тези емисии е: 1) определяне на източниците на емисии в рамките на съоръжението (изгаряне, производство, изпаряване на разтворители, съхранение, неорганични емисии); 2) преглед на наличната информация; 3) определяне в списъка на методите за приблизително оценяване най-подходящия за конкретния оценяван процес, наличната информация и измервателните инструменти, които може да бъдат придобити, за да се получат необходимите данни; 4) събиране на данните, изисквани за всеки метод; и 5) изчисляване на емисиите. Наръчниците предоставят няколко формули и примери за всеки метод за изчисляване на емисиите.

68. Списък на емисионните фактори за замърсители на въздуха може да бъде намерен на специалната уебстраница на Европейската агенция за околна среда. Въпреки че емисионните фактори се използват по-често за замърсяването на въздуха, Световната здравна организация предостави някои фактори за заустване на повърхностни води и за изхвърляне на отпадъци в почвата за специфични процеси. Допълнителни емисионни фактори за УОЗ може да бъдат открити на уебстраницата на *Toolkit for Identification and Quantification of Releases of Dioxins, Furans and Other Unintentional POPs (Набор от инструменти за откриване и количествено определяне на изпусканията на диоксини, фурани и други непреднамерени изпускания на УОЗ)*.

69. Следва да се отбележи, че изискванията по параграф 32 са приложими само за МСП, извършващи дейност в конкретни сектори. Предприятията, които участват в предоставянето на услуги (например извършващи дейност в съвместна работа или споделени съоръжения или дистанционно), например, обикновено не са включени в обхвата на това оповестяване. За разлика от тях предприятията, извършващи производствени дейности (напр. химикали), обикновено оказват **въздействие** по отношение на замърсяването и поради това се очаква да се отчетат в рамките на това оповестяване. В таблицата по-долу (адаптирана от *Ръководството на потребителя по EMAS*) са дадени примери за секторни въздействия, включително за офис услуги, за които свързаните със замърсяването аспекти може да не са значителни.

Дейност	Екологичен аспект	Екологично въздействие (върху околната среда)
Транспорт	<ul style="list-style-type: none"> — използвани машинни масла, разход на гориво — емисии от превозни средства — износване на гумите (фин прах) 	<ul style="list-style-type: none"> — замърсяване на почвата, водата, въздуха — парников ефект, шум
Строителство	<ul style="list-style-type: none"> — потребление на първични суровини (ресурси) — емисии в атмосферата, шум, вибрации и др. От строителни машини — потребление на земя 	<ul style="list-style-type: none"> — наличие на суровини — шум, замърсяване на почвата, водата, въздуха — разрушаване на почвеното покритие — загуба на биологично разнообразие
Канцеларски услуги	<ul style="list-style-type: none"> — потребление на материали (например хартия, тонер) — потребление на електроенергия (водешо до непреки емисии на CO₂) 	<ul style="list-style-type: none"> — Образуване на смесени битови отпадъци — парников ефект
Химическа промишленост	<ul style="list-style-type: none"> — потребление на първични суровини (ресурси) — отпадъчни води — емисии на летливи органични съединения — емисии на вещества, които нарушават озоновия слой 	<ul style="list-style-type: none"> — наличие на суровини — замърсяване на водите — фотохимичен озон — разрушаване на озоновия слой

В5 — Биологично разнообразие

Насоки за определяне на обекти във или в близост до чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони

70. В параграф 33 се посочва, че предприятието оповестява **обектите**, в които извършва дейност, разположени във или **в близост до чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони**. Чувствителните от гледна точка на биологичното разнообразие зони се определят като такива от специална нормативна уредба за опазване на природата на европейско или международно равнище. Те включват зони, принадлежащи към мрежата от защитени зони „Натура 2000“, обекти от световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО и Ключови за биологичното разнообразие области, както и други защитени зони, определени като изискващи специална защита от страна на правителствените органи (напр. защитени горски територии или зони, разположени в райони на речни басейни).
71. За да определи защитените зони и **чувствителните от гледна точка на биологичното разнообразие зони**, предприятието може да се позовава на бази данни като Световната база данни за защитените територии (World Database on Protected Areas — WDPA) (глобална база данни за подпомагане на определянето на защитените морски и сухоземни зони), Световната база данни с ключови за биологичното разнообразие области (World Database on Key Biodiversity Areas) и Червения списък на застрашените видове на Международния съюз по опазване на природата (IUCN Red List of Threatened Species). Предприятието може също така да използва инструменти като интегрирания инструмент за оценка на биологичното разнообразие (Integrated Biodiversity Assessment Tool — IBAT).
72. Изразът „**в близост**“, в контекста на В5 — Биологично разнообразие, се отнася до зона, която (частично) се припокрива или е в съседство с **чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона**.
73. Следната таблица показва как може да бъде представена информацията за **обекти** във или в близост до **чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони**.

Местоположение	Зона (хектари)	Чувствителна от гледна точка на биологичното разнообразие зона	Спецификация (във/в близост до чувствителни от гледна точка на биологичното разнообразие зони)
Държава – Наименование на обект 1			
Държава – Наименование на обект 2			
Държава – Наименование на обект 3			
...			

Насоки за изчисляване и отчитане на **земеползването**

- 74. Под „**запечатана площ**“ следва да се разбира площ, в която естествената почва е покрита (например пътища, сгради, паркингови пространства), което я прави непрониклива и води до **въздействие** върху околната среда.
- 75. „Зелена зона“ или „**площ, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата**“, е зона, в която основно се опазва или възстановява природата. Почти естествени/зелени площи може да се намират на територията на **обекта** на организацията и да включват покриви, фасади, дренажни системи или други елементи, проектирани, адаптирани или управлявани с цел насърчаване на биологичното разнообразие. Почти естествените зони може да се намират и извън обекта на организацията, ако са собственост на организацията или се управляват от нея и служат основно за повишаване на биологичното разнообразие.
- 76. Следната таблица показва как може да бъде представена информация за начина на **земеползване** (EMAS, 2023 г.).

Вид земеползване	Зона (хектари или m ²)
Общо запечатана площ	
Обща площ в обекта, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата	
Обща площ извън обекта, запазена за целите на биологичното разнообразие и опазването на природата	
Общо земеползване	

В6 — Води

Насоки за изчисляване и отчитане на **водовземането и потреблението на вода**

- 77. **Водовземането** се отнася до количеството вода, което дадено предприятие взема в организационните си граници от който и да е източник през отчетния период. На практика за повечето предприятия това се отнася до количеството вода, взета от обществената водоснабдителна мрежа, както е посочено в сметките за комунални услуги. Когато е приложимо обаче, водовземането включва и количествата вода, взети от други източници, като подпочвени води от собствени кладенци, вода, взета от реки или езера, или вода, получавана от други предприятия. В конкретния случай на предприятия, извършващи дейност в селското стопанство, водовземането ще включва дъждовната вода, ако тя се събира пряко и се съхранява от предприятието.
- 78. **Данните за водовземането** може да бъдат извлечени от измервания с помощта на дебитомери или от сметките за вода; всъщност на практика за повечето предприятия водовземането се отнася до количеството вода, взета от обществената водоснабдителна мрежа, както е посочено в сметките за комунални услуги. В случаите, когато преките измервания не са осъществими или се считат за недостатъчни и поради това трябва да бъдат допълнени, данните за водовземането може да бъдат приблизително оценени, като се използват например модели за изчисления и отраслови стандарти.
- 79. Например в случай на общ офис (за споделено ползване) или съвместно работно пространство един възможен метод за изчисляване на **водовземането** може да бъде общото водовземане на сградата от сметката за вода и изчисляването на водовземането на **наето лице** със следното уравнение:

$$\text{Водовземане на наето лице дневно (L)} = \frac{\text{годишно водовземане (L)}}{(\text{брой на наетите лица в цялата сграда за споделено ползване} \times \text{брой работни дни})}$$

След това предприятието би могло да умножи водовземането на наето лице по броя на своите наети лица и дните, през които те са работили през отчетната година, за да получи окончателния брой, изискван в точката с данни.

За да се даде цифров пример, като се приложи предложената формула, годишното водовземане, извлечено от сметката за вода на дадено съвместно работно пространство, е 1 296 m³ (което съответства на 1 296 000 L), като 100 наети лица на различни дружества работят заедно за предполагаем брой от 240 дни годишно. Предполагането за средния брой отработени дни може да се основава например на националните статистически данни. В този случай водовземането на наето лице на ден ще бъде:

$$\text{водовземане на наето лице на ден} = 1\,296\,000\text{ L}/(100 \times 240) = 54\text{ L}$$

80. Ако се приеме, че понастоящем **наетите лица** на отчитащото се предприятие са 25 и че те използват работното пространство в продължение на 220 дни годишно, годишното **водовземане** на предприятието в съвместното работно пространство би било водовземането на наето лице, умножено по броя на неговите наети лица и отработените дни, следователно $54\text{ L} \times 25 \times 220 = 297\,000\text{ L}$ (което съответства на 297 m³).
81. Това изчисление би могло да бъде полезно, когато е възможно да се получи достъп до сметката за вода на сградата за споделено ползване. Този прост метод на изчисление има някои ограничения, тъй като в него не се вземат предвид например разликите в използването между различните части на сградата (например сграда със седем етажа може да има шест етажа, предназначени за офиси, и един етаж със столова или ресторант), които предприятието може да преодолее, ако са налични допълнителни данни, като допълнително уточни основното изчисление, представено по-горе като пример.
82. Друг възможен начин за получаване на данни за **водовземането** в примера на общите офиси, когато не е възможно да се извлече сметката за вода, може да бъде изчисляването ѝ, като се използват дебитите на арматурата и данните за заетостта като първични входящи данни. Възможна формула би могла да бъде:

$$\text{Общо водовземане} = \sum(\text{дебит} \times \text{брой употреби на брой дни на година} \times \text{заетост})$$

където:

- например дебитът на всяка арматура може да бъде извлечен от проектната документация или от знаците на арматурата, или да бъдат приблизително оценени въз основа на средни публично достъпни данни, ако по-точна информация не може да бъде извлечена;
 - броят на употребите на ден може да бъде изчислен въз основа на средните стойности, които са публично достъпни;
 - „брой дни“ означава броят на работните дни за отчитащото се предприятие за дадена година;
 - „заетост“ представлява броят на **наетите лица** в предприятието, което използва офиса; често се изчислява като еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ); и
 - знакът \sum указва, че изчисленията за всяка арматура следва да се обобщят, за да се получи общото водовземане от отчитащото се предприятие, извършващо дейност в общ офис.
83. Допълнителен възможен източник, който би могъл да подпомогне отчитането на **водовземането** за предприятия, извършващи дейност в общи офиси, е **показател 3.1 на равнището (ата) на JRC: Ръководство за потребителя на етапно потребление на вода**, както и допълнителни свързани документи и изчислителни таблици (вж. *PG Section Documents | Product Vireau (europa.eu)*). Освен това предприятието би могло да направи справка в **референтния документ на EMAS за сектора на публичната администрация** и **референтния документ на EMAS за строителния сектор**, както и със системи за оценяване и удостоверяване, които биха могли да предоставят полезни указания в своите методики за това как допълнително да се повиши точността на изчисляването на водовземането в офисите и общите пространства.
84. Предоставените примери за получаване на данни за **водовземането** в случай на общи офиси може да бъдат транспонирани и прилагани от предприятия, извършващи дейност в различни сектори, с корекции, които може да са необходими за секторното и специфичното за предприятието положение, в което то извършва дейност. Би могло да се направи справка в **EMAS „easy“ за малките и средните предприятия** и със **секторните референтни документи на EMAS за МСП** и за специфичната за сектора методика и показатели за водовземане, както и за промишлени стандарти и референтни показатели.
85. **Потреблението на вода** е количеството вода, изтеглено в границите на предприятието, което не се зауства или не се планира да бъде отведено обратно във водната среда или към трета страна. Това обикновено се отнася до изпарената вода — напр. при процеси на топлинна енергия като сушене или производство на електроенергия — вода, вложена в продукти — например в производството на храни — или вода за напояване — например използвана в селското стопанство или за водоснабдяване на помещенията на предприятието.

86. „Заустване на вода“ означава например количеството вода, прехвърлено директно към водоприемници като езера или реки, обществената канализационна мрежа или към други дружества за каскадно водоползване. То може да се разглежда като изходящата вода на предприятието.

87. Следователно **потреблението на вода** може да се изчисли по следния начин:

$$\text{Потребление на вода} = \text{Входяща вода} - \text{Изходяща вода}$$

или с други думи:

$$\text{Потребление на вода} = (\text{Водовземане}) - \text{Заустване на вода.}$$

За предприятията, които само вземат вода от обществената водоснабдителна мрежа и я заустват в канализационната мрежа, потреблението на вода ще бъде близо до нула и следователно може да бъде пропуснато в отчета.

В по-общ план приложимостта на изискването за оповестяване относно потреблението на вода се отнася до информация, която вече се изисква по закон, вече е отчетена и/или е подходяща за сектора.

88. На изображението по-долу може да се види схематичен преглед на връзката между **водовземането**, **потреблението на вода** и заустването на вода.

89. Предприятието може да предостави допълнителна обяснителна информация за контекстуализиране на своето **водовземане** или потребление. Например предприятието може изрично да посочи дали дъждовната вода се събира и използва като заместител на водопроводна вода или дали водата се зауства в други страни за каскадно използване.

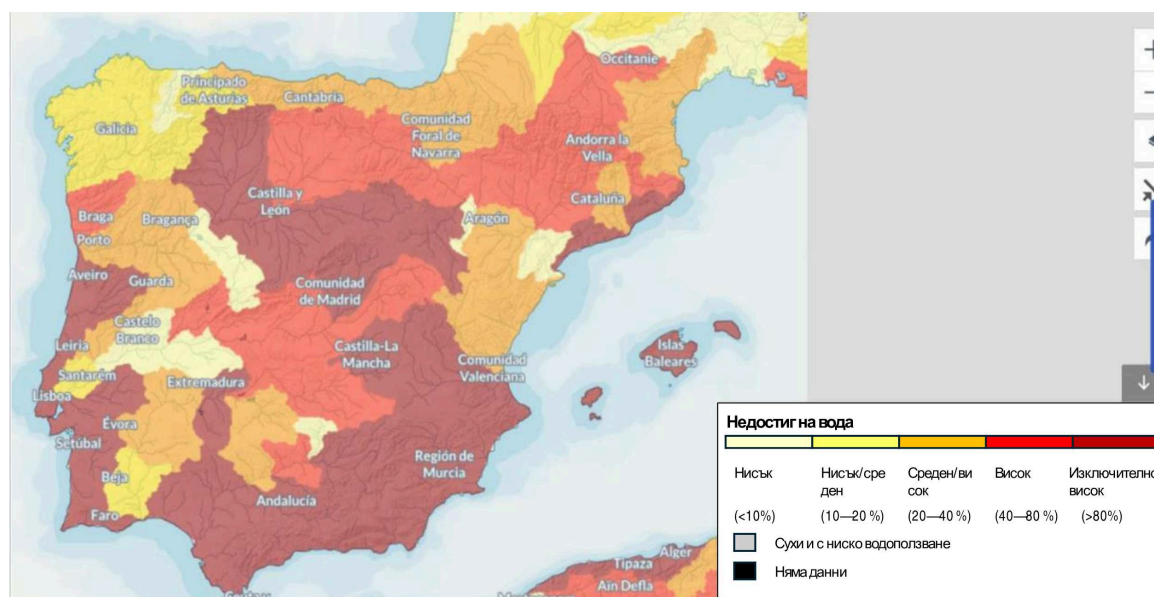
90. По-долу може да се намери пример за това как предприятията могат да представят количествена информация за своето водовземане, заустване и потребление на вода, разделени по местоположение на **обекта**.

	Водовземане Например m ³	Потребление на вода Например m ³ (ако е приложимо)
Всички обекти		
Обекти в райони с недостиг на вода		

Насоки за определяне дали предприятието извършва дейност в район с голям недостиг на вода

91. Предприятието може да се консултира с местните (напр. национални, регионални) органи по водите на мястото (местата), в което (които) извършва дейност, за да предостави информация за своята оценка на водните ресурси за конкретното (ите) местоположение (я), включително за определянето на районите с голям недостиг на вода. Предприятието може също така да направи справка в публично достъпни и безплатни инструменти, които очертават недостига на вода в световен мащаб. Един такъв инструмент е „Акведукт“ от Атласа на водния риск на Института по световните ресурси (WRI), който предоставя интерактивна карта на показателя за недостиг на вода („базов недостиг на вода“, който измерва съотношението между общото търсене на вода и наличните възобновяеми източници на повърхностни и подземни води) на равнище подбасейн. С помощта на този инструмент предприятията могат да се запознаят с базовия недостиг на вода, определен за различни речни басейни в световен мащаб. Стойности на показателя за базов недостиг на вода над 40 % показват район с голям недостиг на вода.

92. За онагледяване на картата по-долу са показани основните иберийски речни басейни и тяхната класификация според недостига на вода съгласно инструмента „Акведукт“ на WRI.

На това изображение се наблюдават няколко водни басейна на Иберийския полуостров, заедно с тяхната класификация според недостига на вода. По-голямата част от южната част на полуострова се намира в район със голям недостиг на вода, с изключение на басейна на Гуадиана (в жълто). Следователно, ако предприятието извършва дейност в басейна на Гуадалкивир (например региона Андалусия, който има голям недостиг на вода), предприятието ще трябва да раздели **потреблението си на вода** за този регион/воден басейн. Ако обаче дейностите се извършват в южната част на басейна на река Гуадиана (където има малък недостиг на вода), тогава не би било необходимо да се прави разпределение (разбивка) на потреблението на вода от предприятието за този регион/воден басейн.

93. Други възможни инструменти, в които предприятията могат да направят справка, за да определят дали се намират в райони с недостиг на вода, са статичната карта (и свързаният с нея набор от данни), предоставена от Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) за **експлоатационния воден индекс плюс (WEI +) за летните и градските морфологични зони (UMZ)** и интерактивната карта **експлоатационен воден индекс плюс (WEI +) за районите на речните басейни (1990—2015 г.)**, като и двата представят показателя за недостиг на вода WEI +, с който се измерва общото **потребление на вода** като процент от възобновяемите сладководни ресурси на равнище подбасейн. Стойности на WEI +, равни или по-големи от 40 %, обикновено показват положение на голям недостиг на вода. Следва да се подчертае, че инструментът „Акведукт“ на WRI основава своя базов показател за недостиг на вода на търсенето на вода, докато показателят на ЕАОС за недостиг на вода WEI + се основава на потреблението на вода.

B7 — Използване на ресурсите, кръгова икономика и управление на отпадъците

Насоки относно принципите на кръговата икономика

94. Когато оповестява информация за своите продукти, употреба на материали и управление на отпадъците, предприятието може да предостави информация във връзка с **принципите на кръговата икономика**. Принципите на кръговата икономика са формулирани в параграфите по-долу. Основните принципи на кръговата икономика са очертани по-долу, а основните принципи, взети предвид от Европейската комисия, са отбелязани в курсив.

Отстраняване на отпадъците и замърсяването — това може да се постигне чрез подобрения на процесите, както и чрез съображения за проектиране на равнището на *използваемост, повторна употреба, ремонтпригодност, разглобяване и вторично (повторно) производство*.

Кръговост на продукти и материали (с най-високата им стойност) — *възможността за повторна употреба и рециклиране* са от ключово значение за циркулирането на продуктите, но това се засилва, ако се обърне специално внимание на кръговостта на етапа на проектиране по въпроси като използваемост, повторна употреба, ремонтпригодност, вторично (повторно) производство и разглобяване. Могат да се вземат предвид и фактори като включването на биоматериали и тяхната рецикулация през биологичния цикъл, например използването на биоразградими покрития за културите вместо пластмаси в селското стопанство.

Възстановяване на природата — когато е възможно, човешките дейности следва да са насочени към възстановяване на природата и подобряване или възстановяване на ключови екологични функции (т.е. отводняване, осигуряване на местообитания, регулиране на температурата и др.), които може да са били загубени поради предишни човешки дейности.

Насоки относно общото количество образувани отпадъци и пренасочените към рециклиране или повторна употреба отпадъци

95. Изискванията по параграф 38 може да бъдат пропуснати от предприятията, които образуват само битови отпадъци. В такива случаи предприятието само заявява, че образува този вид отпадъци.
96. Когато се отчита за **опасните отпадъци** съгласно параграф 38, буква а), предприятието изпълнява изискванията за **радиоактивни отпадъци** по показател № 9 от таблица № 1 от приложение 1 към Регламента относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие (РОИФУР)⁽⁴⁾. Този показател по РОИФУР (съотношение между тонове радиоактивни и **опасни отпадъци**) може да се изчисли, като се използват числителят и знаменателят, които предприятието предоставя при отчитането съгласно параграф 38, буква а).
97. МСП трябва да оповестяват опасните и **радиоактивните отпадъци**, ако тяхната дейност включва образуването на такива отпадъци. Приложимостта зависи от наличието на опасни или радиоактивни материали в стопанските процеси.
98. На предприятията се препоръчва да класифицират своите **опасни отпадъци**, като използват Европейския каталог на отпадъците (наричан за краткост ЕКО или EWC) (Решение на Комисията от 18 декември 2014 г. за изменение на Решение 2000/532/ЕО, отнасящо се за списъка на отпадъците съгласно Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета), в който отпадъците се категоризират по видове. Всеки отпадък, отбелязан със звездичка (*), се класифицира като опасен в EWC, обикновено като се вписва текстът „съдържащ опасни вещества“. Например:
- медицински сектор: замърсени остри предмети като игли и спринцовки, използвани в медицински условия („отпадъци, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции“, код по ЕКО 18 01 03 *), цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти (код по ЕКО 18 01 08 *), отработени радиофармацевтици и определено диагностично оборудване, съдържащо радиоактивни материали;
 - производствен сектор: използвани смазочни материали и масла, класифицирани като опасни (код по ЕКО 13 02 05 *);
 - строителен сектор: съдържащи азбест материали (код по ЕКО 17 09 03*), почва и камъни, съдържащи опасни вещества (код по ЕКО 17 05 03 *), и
 - батерии и акумулатори: оловни батерии (16 06 01 *), Ni-Cd батерии (16 06 02 *), батерии, съдържащи живак (16 06 03 *).
99. Въпреки това отпадъците се считат за опасни, ако притежават едно или повече опасни свойства, изброени в приложение III към Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО). За по-лесна справка те са представени по-долу заедно със съответните пиктограми, за да се подпомогне определянето на опасни свойства като запалимост, токсичност и корозивност, които могат да доведат до класифициране на отпадъците като опасни.
100. **Радиоактивните отпадъци** също имат или могат да имат опасни свойства, които ги правят опасни, а именно канцерогенни, мутагенни или токсични за репродукцията. Въпреки това радиоактивните вещества са уредени от отделни регламенти в рамките на ЕС (Директива 2011/70/Евратом на Съвета). Предприятията, които използват радиоактивни материали, способни да образуват радиоактивни отпадъци, които са уредени в законодателството на ЕС, следва да са запознати с това. Радиоактивните отпадъци следва да бъдат определяни въз основа на наличието на радионуклиди на нива над праговете за регулаторно одобрение.
101. **Радиоактивните отпадъци** може да се съдържат в различни предмети, като медицинско, научноизследователско и промишлено оборудване, димни детектори или утайки.

⁽⁴⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2022/1288 на Комисията от 6 април 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се определят подробно съдържанието и начинът на представяне на информацията във връзка с принципа за ненаанасяне на значителни вреди и се определят съдържанието, методиките и представянето на информация във връзка с показателите за устойчивост и неблагоприятните въздействия върху устойчивостта, както и съдържанието и представянето на информация във връзка с рекламирането на екологични или социални характеристики и целите за устойчиви инвестиции в предоговорни документи, уебсайтове и периодични доклади, C/2022/1931, OJ L 196, 25.7.2022 г., стр. 1 — 72.

102. По-долу са представени пиктограмите за опасност за всеки клас на опасност.

Пиктограма за опасност	Декларация, обозначение и клас на пиктограмата	Какво означава това?
	„Газ под налягане“ Означение: газова бутилка Физическа опасност	<ul style="list-style-type: none"> — Съдържа газ под налягане; може да експлодира при нагряване — Съдържа охладен газ; може да причини криогенни изгаряния или наранявания
	„Експлозив“ Означение: експлодираща бомба Физическа опасност	<ul style="list-style-type: none"> — Нестабилен експлозив — Експлозив; опасност от масова експлозия — Експлозив; сериозна опасност от разпръскване — Експлозив; опасност от пожар, взрив или разпръскване — Може да предизвика масова експлозия при пожар
	„Оксидиращи газове“ Означение: пламък над окръжност Физическа опасност	<ul style="list-style-type: none"> — Може да предизвика или усилва пожар; окислител. — Може да предизвика пожар или експлозия; силен окислител.
	„Запалими вещества“ Означение: пламък Физическа опасност	<ul style="list-style-type: none"> — Изключително запалим газ — Запалим газ — Изключително запалим аерозол — Запалим аерозол — Силно запалими течност и пари — Запалими течност и пари — Запалимо твърдо вещество
	„Корозивни вещества“ Означение: корозия Физическа опасност/опасност за здравето	<ul style="list-style-type: none"> — Може да бъде корозивен за метали — Причинява тежки изгаряния на кожата и увреждане на очите
	„Опасност за здравето/Опасно за озоновия слой“ Означение: удивителен знак Опасност за здравето	<ul style="list-style-type: none"> — Може да предизвика дразнене на дихателните пътища — Може да предизвика сънливост или световъртеж — Може да причини алергична кожна реакция — Предизвиква сериозно дразнене на очите — Предизвиква дразнене на кожата — Вреден при поглъщане — Вреден при контакт с кожата — Вреден при вдишване — Вреди на общественото здраве и на околната среда, като разрушава озона във високите слоеве на атмосферата

Пиктограма за опасност	Декларация, обозначение и клас на пиктограмата	Какво означава това?
	„Остра токсичност“ Означение: череп и кости Опасност за здравето	<ul style="list-style-type: none"> — Смъртоносен при поглъщане — Смъртоносен при контакт с кожата — Смъртоносен при вдишване — Токсичен: при поглъщане — Токсичен при контакт с кожата — Токсичен при вдишване
	„Сериозна опасност за здравето“ Означение: опасност за здравето Опасност за здравето	<ul style="list-style-type: none"> — Може да бъде смъртоносен при поглъщане и навлизане в дихателните пътища — Причинява увреждания на органи — Може да причини увреждания на органи — Може да увреди оплодителната способност или плода — Предполага се, че уврежда оплодителната способност или плода — Може да причини рак — Предполага се, че причинява рак — Може да причини генетични дефекти — Предполага се, че причинява генетични дефекти — Може да причини алергични или астматични симптоми или затруднения в дишането при вдишване
	„Опасен за околната среда“ Означение: околна среда Екологична опасност	<ul style="list-style-type: none"> — Силно токсичен за водните организми, с дълготраен ефект — Токсичен за водните организми, с дълготраен ефект

Пиктограми, които указват опасните свойства, приложение V, от Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането (CLP).

103. Когато представя информация за образуването на отпадъци или отклоняването от обезвреждане, за предпочитане е предприятието да отчита тази информация в единици за тегло (например kg или тонове). Въпреки това, ако мерните единици за тегло бъдат сметени за неподходяща мерна единица от предприятието, то може вместо това да оповести горепосочените измерители в обеми (напр. m³).
104. Когато оповестява информация за общото годишно количество на отпадъците, пренасочени за **рециклиране** или повторна употреба, предприятието следва да вземе предвид отпадъците, които са сортирани и изпратени на оператори, извършващи рециклиране или повторна употреба (например количеството отпадъци, поставени в контейнери за рециклиране, или сортирането на отпадъците в определени категории материали и тяхното предаване в съоръжения за третиране на отпадъци), а не отпадъците, които действително се рециклират или използват повторно.
105. Когато оповестява информация за отпадъците, предприятието може да възприеме следните таблици.

	Образувани отпадъци (напр. тонове)		
	Общо образувани отпадъци, от които:		
		Отпадъци, пренасочени за рециклиране или повторна употреба	Отпадъци, предназначени за обезвреждане
Неопасни отпадъци			
Вид отпадък 1			
Вид отпадък 2			
...			

	Образувани отпадъци (напр. тонове)		
	Общо образувани отпадъци, от които:		
		Отпадъци, пренасочени за рециклиране или повторна употреба	Отпадъци, предназначени за обезвреждане
Опасни отпадъци			
Вид отпадък 1			
...			

106. Примери за **опасни отпадъци**, които малките предприятия може да образуват, са батериите, използваните масла, пестицидите, оборудването, съдържащо живак, и луминесцентните лампи.
107. Предприятието може да представи допълнителни разпределения за определяне на допълнителни видове неопасни и **опасни отпадъци**. При това то може да вземе предвид списъка с описания на отпадъците, съдържащ се в социалните измерители на Европейския каталог на отпадъците.

Насоки относно годишния масов поток на съответните използвани материали

108. Годишният масов поток е показател, съобразен с изискванията на EMAS относно ефективността на потреблението на материали, и показва зависимостта на предприятието от конкретни материали в неговите дейности (напр. дървесина и стомана за строителната промишленост). Тук от предприятието се изисква да предостави информация за материалите, които използва, включително материалите, придобити от доставчици, и материалите, получени вътрешно от производство. За да изчисли годишния масов поток на съответните материали, които е използвало, предприятието първо ще трябва да определи конкретните ключови материали, от които зависи неговата дейност и за които трябва да се оцени ефективността на използване на материалите (напр. ефективност на използване на материалите при дървесината). Ако се използват различни видове материали, предприятието ще трябва да предостави отделно годишния масов поток (т.е. общото тегло за всеки използван съответен материал, например тонове закупена дървесина) за всеки ключов материал по подходящ начин, например като го раздели по употребата, за която са използвани (*Ръководство на потребителя по EMAS*). Масовият поток на съответните използвани материали се получава от сбора на масите (теглата) на всички използвани материали, включително суровини, спомагателни материали, вложени материали, полуготови продукти или други (с изключение на енергийни източници и вода). За предпочитане е този показател да бъде изразен в единици за маса (например килограми или тонове), обем (напр. m³) или други метрични единици, обичайно използвани в сектора.

Насоки за определяне на процесите на производство, строителство и/или опаковане

109. За да определи процесите на производство, строителство и/или опаковане, предприятието може да се позове на дейностите, които попадат в обхвата на раздел В — Производство, раздел Е — Строителство, както и на категория О82.92 „Дейности по опаковане и пакетиране“ от приложение I към Регламент (ЕС) 2023/137.

1.3. Насоки за основния модул — социални измерители

B8 — Работна сила — Общи характеристики

110. Еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ) е **броят на работните места на пълен работен ден в дадено предприятие**. Той **може да се изчисли, като се разделят часовете по график на наетото лице (общо действително отработени часове през седмицата) на часовете на работодателя за работна седмица на пълно работно време (общо отработени часове от наетите лица на пълно работно време)**. Например наето лице, което работи 25 часа седмично за предприятие, в което седмицата на пълно работно време е 40 часа, представлява 0,625 ЕПРВ (т.е. 25/40 часа).
111. Численост на персонала е общият брой на наетите от предприятието лица, отчетени към края на отчетния период или като средна стойност за целия отчетен период.

Ръководство за предоставянето на информация за видовете договори на наетите лица

112. Следната таблица показва как информацията за **наетите лица** може да бъде представена по видове трудови договори.

Вид на договора	Брой на наетите лица (в численост на персонала или еквивалент на пълно работно време)
Временен договор	
Постоянен договор	
Общ брой наети лица	

113. Таблицата по-долу показва как информацията за **наетите лица** може да бъде представена по пол.

Пол	Брой на наетите лица (в численост на персонала или еквивалент на пълно работно време)
Мъж	
Жена	
Друго	
Няма отчетени данни	
Общ брой наети лица	

114. В някои държави — членки на Европейския съюз, е възможно хора да се регистрират законно като лица от трети пол, често неутрален, който в таблицата по-горе трябва да бъде категоризиран като „друг“. Ако предприятието оповестява данни за **наетите лица**, когато това не е възможно, то може да обясни това и да посочи, че категорията „друго“ не е приложима. Категорията „няма отчетени данни“ се прилага за наетите лица, които не оповестяват своя пол.

115. Таблицата по-долу показва как информацията за **наетите лица** може да бъде представена по държави.

Държава (в която е сключен трудовия договор)	Брой на наетите лица (в численост на персонала или еквивалент на пълно работно време)
Държава А	
Държава Б	
Държава В	
Държава Г	
Общ брой наети лица	

116. Определенията и видовете трудови договори може да варират в зависимост от държавата. Ако предприятието има **наети лица**, които работят в повече от една държава, то използва законите определения съгласно националното законодателство на държавите, в които се намират наетите лица, за да изчисли данните на равнището на държавата. Тези данни на равнището на държавите се събират, за да се изчислят общите данни, като не се обръща внимание на разликите в националните законови определения.

117. Текущото на **наетите лица** се отнася до наетите лица, които напускат предприятието доброволно или поради уволнение, пенсиониране или смърт по време на работа.

118. За изчисляване на процента на **текучество** следва да се използва формулата по-долу.

$$\frac{\text{Брой на напусналите през отчетната година наети лица}}{\text{Среден брой на наетите лица през отчетната година}} \times 100$$

В9 — Работна сила — Здраве и безопасност

Насоки относно процента на свързаните с работата злополуки, които подлежат на регистриране

119. Въз основа на предположението, че един работник на пълно работно време работи 2 000 часа годишно, процентът показва броя на свързаните с работата злополуки на 100 работници на пълно работно време за период от една година. Ако предприятието не може да изчисли директно броя на отработените часове, то може да го изчисли въз основа на нормалните или стандартните работни часове.
120. За да се изчисли процентът на **свързаните с работата** злополуки с **наети лица, които подлежат на регистриране**, следва да се използва формулата по-долу.

$$\frac{\text{Брой на свързаните с работата злополуки през отчетната година}}{\text{Общ брой на часовете, отработени през дадена година от всички наети лица}} \times 200,000$$

Пример

121. Дружество А отчита три свързани с работата злополуки през отчетната година. Дружество А има 40 **наети лица** и общо 80 000 часа (40 x 2 000) годишно.

Процентът на **свързаните с работата злополуки, които подлежат на регистриране**, е $3/80\,000 \times 200\,000 = 7,5$.

Насоки относно броя на смъртните случаи вследствие на свързани с работата наранявания и свързано с работата влошаване на здравословното състояние

122. Свързаните с работата наранявания и свързаното с работата влошаване на здравословното състояние възникват в резултат от излагане на опасности на работното място.
123. В случай на работа от разстояние нараняванията и влошаването на здравословното състояние са свързани с работата, ако нараняването или влошаването на здравословното състояние е пряко свързано с изпълнението на работата, а не с общата домашна среда.
124. В случай на наранявания и влошено здравословно състояние, настъпили по време на служебно пътуване, те се считат за свързани с работата, ако при настъпването им **наетото лице** е извършвало работна дейност в интерес на работодателя. За злополуките, настъпили по време на пътуване извън отговорността на предприятието (т.е. редовно пътуване до и от работното място), се прилага относимото национално законодателство, което урежда тяхната категоризация по отношение на това дали се считат за свързани с работата или не.
125. Психично заболяване се счита за свързано с работата, ако е било обявено доброволно от наетото лице и ако е издадена и обявена и оценка от оправомощен здравен специалист, в която се посочва, че въпросното заболяване действително е свързано с работата. Здравословни проблеми, произтичащи от тютюнопушене, злоупотреба с наркотици и алкохол, липса на физическа активност, нездравословно хранене и психосоциални фактори, които не са свързани с трудова дейност, не се считат за свързани с работата.
126. Предприятието може да представи отделно смъртните случаи, настъпили в резултат на свързани с работата наранявания, и смъртните случаи, настъпили в резултат на свързано с работата влошаване на здравословното състояние.

В10 — Работна сила — Възнаграждение, колективно договаряне и обучение

Насоки относно възнагражденията: минимална работна заплата

127. „Минимална **работна заплата**“ се отнася до минималната компенсация за заетост на час или друга единица време. В зависимост от държавата минималната работна заплата може да бъде определена пряко със закон или чрез **колективни трудови** договори. Предприятието се позовава на приложимата минимална работна заплата за държавата, за която се отчита.
128. За категорията с най-ниско **заплащане**, с изключение на стажантите и чираците, минималната **работна заплата** служи като основа за изчисляване на началната работна заплата. Следователно началната работна заплата включва заплащане, равно на минималната работна заплата, както и всички допълнителни твърдо определени плащания, гарантирани на **наетите лица** в тази категория.

Насоки относно възнагражденията: процентната разлика в трудовото възнаграждение на жените и мъжете наети лица

129. Измерителят за процентната разлика между **наетите** жени и мъже е насочен към принципа на равенство между половете, който предвижда равно **заплащане** (възнаграждение) за еднакъв труд. Разликата в заплащането се определя като разликата в средните равнища на заплащане между наетите жени и мъже, изразена като процент от средното равнище на заплащане на наетите мъже.

130. За да се изчисли този измерител, в изчислението се включват всички **наети лица**. Освен това следва да има две отделни изчисления на средното **заплащане** на наетите жени и мъже. Вж. формулата по-долу:

$$\frac{\text{Средно брутно почасово заплащане на наетите лица мъже} - \text{средно брутно почасово заплащане на наетите лица жени}}{\text{Средно брутно почасово заплащане на наетите лица мъже}} \times 100$$

131. В зависимост от политиката за възнагражденията на предприятието **брутното заплащане** се отнася до всеки от следните елементи:

- а) основната заплата, която е сборът от гарантираното, краткосрочното, непроменливо парично възнаграждение;
- б) паричното възнаграждение, което е сборът от основната заплата и паричните надбавки, бонуси, комисиони, паричните суми от разпределяне на печалбата и други форми на променливи парични плащания; и
- в) непаричното възнаграждение ^(?).

132. Брутното **заплащане** е сборът от всички приложими елементи, изброени по-горе.

133. Средното брутно почасово **заплащане** е брутното седмично/годишно заплащане, разделено на средния брой отработени часове на седмица/година.

Пример

134. Дружество А има Х **наети** мъже и Y наети жени. Брутното почасово **заплащане** на наетите мъже е 15 EUR, а брутното почасово заплащане на наетите жени е 13 EUR.

135. Средното равнище на брутно почасово **заплащане** на **наетите** мъже е сборът от всичките им брутни почасови заплащания, разделена на общия брой наети мъже. Средното брутно почасово заплащане на наетите жени е сборът от всички брутни почасови заплащания, разделен на общия брой на наетите жени.

136. Формулата, използвана за изчисляване на процентната разлика в **заплащането** между **наетите** мъже и жени, е

$$\frac{15 - 13}{15} \times 100 = 13.3\%$$

Насоки относно обхвата на колективното договаряне

137. **Наетите лица**, обхванати от **колективни трудови договори**, са тези лица, по отношение на които предприятието е длъжно да прилага договора. Ако наетото лице е обхванато от повече от един колективен трудов договор, то се брой само веднъж. Ако нито едно от наетите лица не е обхванато от колективен трудов договор, процентът е нула.

138. Процентът на **наетите лица**, обхванати от **колективни трудови договори**, се изчислява по следната формула.

$$\frac{\text{Брой на наетите лица, обхванати от колективни трудови договори}}{\text{Брой на наетите лица}} \times 100$$

^(?) Примерите могат да включват автомобили, частно здравно осигуряване, животозастраховане, програми за подържане на добро здравословно състояние.

139. Информацията, необходима съгласно това изискване за оповестяване, може да бъде отчитана като процент на покритие, ако обхватът на **колективното договаряне** е между 0 и -19 %, между 20 и 39 %, между 40 и 59 %, между 60 и 79 % или между 80 и 100 %.
140. Това изискване няма за цел да се получи процентът на **наетите лица**, представлявани от работнически съвет или членуващи в синдикална организация, който може да бъде различен. Процентът на наетите лица, обхванати от **колективните трудови договори**, може да бъде по-висок от процента на членуващите в синдикални организации наети лица, когато колективните трудови договори се прилагат както за членовете на синдикалните организации, така и за лица, които не са техни членове.

1.4. Насоки за основния модул — измерители за професионалното поведение

B11 — Постановени присъди и наложени глоби за корупция и подкупи

141. **Корупцията** и **подкупите** попадат в обхвата на въпроса на устойчивостта, отнасящ се до **професионалното поведение**.
142. Съгласно параграф 43 предприятието се отчита за общия брой на постановените присъди и общия размер на глобите, наложени за нарушаване на законодателството за борба с **корупцията** и с **подкупите**.

Насоки относно присъдите

143. Постановените присъди за нарушаване на законодателството за борба с **корупцията** и с **подкупите** се отнасят до всяка присъда, постановена от наказателен съд срещу физическо лице или предприятие във връзка с престъпление, свързано с корупция и подкуп, например когато тези съдебни решения са вписани в регистрите за съдимост на осъждащата държава — членка на Европейския съюз.

Насоки относно глобите

144. Глобите, наложени за нарушаване на законодателството за борба с **корупцията** и с **подкупите**, се отнасят до задължителните парични санкции, произтичащи от нарушаване на законодателството за борба с корупцията и подкупите, наложени от съд, комисия или друг държавен орган, които се плащат на държавната хазна.

Всеобхватен модул: Насоки

145. Насоките, съдържащи се в разделите по-долу, имат за цел да улеснят прилагането на изискванията за оповестяване във връзка с устойчивостта, съдържащи се в параграфи 44—65 от приложение I към Препоръката на Комисията относно доброволен стандарт за отчитането във връзка с устойчивостта за малките и средните предприятия.
146. Насоките по-долу са предвидени като част от екосистема, която би могла да включва и разработването на допълнително ръководство за подкрепа от ЕКГФО, допълнителни цифрови средства и подкрепа за изпълнението (образователни дейности, участие на заинтересованите страни и т.н.), които имат за цел да улеснят някои от техническите елементи, съществуващи в насоките.
147. Тези насоки имат за цел да се подпомогне изготвянето на измерителите във всеобхватния модул.

1.5. Насоки за всеобхватния модул — обща информация

C1 — Стратегия: Модел на стопанска дейност и устойчивост — съответни инициативи

148. Когато описва основните отношения с **потребителите** и доставчиците съгласно параграф 47, буква в), предприятието оповестява приблизително оценен брой на доставчиците и свързаните с тях сектори и географски региони (т.е. държави).

C2 — Описание на практиките, политиките и бъдещите инициативи за преход към по-устойчива икономика

149. Предприятията могат да използват следния образец, за да се отчетат по точките с данни С2.

	Ако сте отговорили с „ДА“ на въпроса за евентуални съществуващи практики/ политики/бъдещи инициативи в оповестяването В2, моля, опишете накратко тези практики и последващите им действия. (В случай че практиката/политиката/ бъдещата инициатива обхваща доставчици или клиенти, предприятието посочва това)	Ако сте отговорили с „ДА“ на въпроса за целите в оповестяване В2, моля, посочете ги.	Предприятието може да посочи най-високото равнище сред своите наети лица, което носи отговорност за прилагането на политиките, когато това е било определено от предприятието.
Изменение на климата			
Замърсяване			
Водни и морски ресурси			
Биологично разнообразие и екосистеми			
Кръгова икономика			
Собствена работна сила			
Работници по веригата на стойността			
Засегнати общности			
Потребители и крайни ползватели			
Професионално поведение			

1.6. **Насоки за всеобхватния модул — екологични измерители**

Съображения при отчитане на емисиите на парникови газове в рамките на В3 (основен модул)

150. Когато определя дали оповестяването на емисиите от обхват 3 е целесъобразно съгласно параграф 50, предприятието може да провери общите си емисии на парникови газове от обхват 3 въз основа на 15-те категории от обхват 3, определени от Протокола за парниковите газове, като използва подходящи приблизителни оценки, и да се отчете, като включи тази информация чрез препратка. Това позволява определяне и оповестяване на значимите му категории от обхват 3 въз основа на величината на техните приблизително оценени емисии на парникови газове и на други критерии, представени в Стандарта за счетоводството и отчитането на веригата на стойността на предприятията (обхват 3) по Протокола за парниковите газове (версията от 2011 г., стр. 61 и 65–68) или в EN ISO 14064-1:2018, приложение Н.3.2, например финансови разходи, влияние, съответни рискове от прехода и възможности от прехода или мнения на заинтересованите страни.

151. МСП, които извършват дейности в областта на производството, хранително-вкусовата промишленост, строителството на недвижими имоти и опаковането, вероятно ще имат значителни категории от обхват 3 (*Техническа бележка към CDP: Значимост на категориите от обхват 3 по сектори, 2024 г.*), които могат да се считат за значими за отчитането в сектора на предприятието.

СЗ — Цели за намаляване на емисиите на парникови газове и климатичен преход

152. Намаляването на емисиите може да се окаже както предизвикателство, така и възможност за дадено предприятие, тъй като често изисква промени в стратегическата и оперативната действителност на стопанската дейност. Целта за намаляване на емисиите може да изисква преразглеждане на стратегическите и финансовите приоритети. Обезвъглеродяването (декарбонизацията) може да изисква значителни първоначални инвестиции, например в електрифициране на автомобилния парк, прилагане на нови технологии за намаляване на потреблението на енергия или разработване на нови продуктови линии, които са по-малко зависими от материали с висок въглероден интензитет. От друга страна, прилагането на нисковъглеродни решения за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове може значително да намали разходите за закупена енергия и материали. Предприятията, които предприемат действия за обезвъглеродяване, често са изправени пред важни промени в своите модели на стопанска дейност или ежедневни операции. Например може да се наложи предприятие за логистични услуги и услуги за доставка да преработи своето управление на автомобилния парк, за да сведе до минимум потенциалните смущения в обслужването поради необходимостта от редовно зареждане на превозните средства. Предприятие за производство на потребителски стоки, което планира да замени компонент от своя продукт с устойчива и нисковъглеродна алтернатива, може да се наложи да отдели време и ресурси за продуктови иновации и за търсене на нови доставчици. Тези усилия на свой ред може да доведат до намаляване на разходите, достъп до нови пазари, създаване на нови работни места и привличане на допълнително финансиране, превръщайки намаляването на емисиите на парникови газове не само в предизвикателство, но и в стратегическа възможност за стопанска дейност. В този контекст **целите** за намаляване на емисиите на парникови газове са важна мярка в отговор на необходимостта от устойчив преход, тъй като позволяват на предприятията да управляват промяната по систематичен, контролиран и организиран начин.
153. Целта за намаляване на емисиите на парникови газове е ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове на предприятието през бъдеща година в сравнение с емисиите на парникови газове, измерени през избрана базова година. **Действията**, които могат да доведат до намаляване на емисиите, включват например електрификация, електроенергия от възобновяеми източници, разработване на устойчиви продукти и др. За оповестяване СЗ от предприятието се изисква да оповестява **целите** за намаляване на емисиите на парникови газове за своите емисии от обхват 1 и обхват 2.
154. Поглъщанията и избегнатите емисии не се отчитат като намаление на брутните емисии на парникови газове на предприятието. Това се дължи на важното разграничение между практиките за отчитане на брутните емисии на парникови газове (отчитане въз основа на инвентаризацията) и поглъщанията на парникови газове и избегнатите емисии (отчитане въз основа на проекти или при интервенции). Данните за брутните емисии на парникови газове на предприятието са предназначени да се използват за проследяване на действителните емисии, изпускани в околната среда, като се осигурява последователна и сравнима база за определяне на **цели** за парниковите газове. Избегнатите емисии и поглъщанията на въглерод, от друга страна, са свързани с конкретни дейности по проекти на предприятието, което означава, че тяхното отчитане се извършва отделно от брутните емисии на парникови газове.
155. За да следва тази практика, предприятието трябва да прави разграничение между брутните си емисии на парникови газове и други **въздействия**, които не са обхванати от тях, като например поглъщанията на парникови газове и избегнатите емисии. Поглъщанията представляват изтегляне на парникови газове от атмосферата в резултат на преднамерени човешки дейности. Примери за такива дейности са отглеждането на растения (пренос на атмосферен CO₂ чрез фотосинтеза) и пряко улавяне на CO₂ от въздуха и обикновено са свързани с последващото съхранение на CO₂. Избегнатите емисии на парникови газове обикновено се наричат емисии, които иначе биха били отделени, но които в резултат на дейността на предприятието не са били отделени. Те могат да включват въвеждането на нови продукти и технологии, които намаляват търсенето на съответните равностойни продукти и технологии с висок въглероден интензитет, например изолационни решения в сграда, благодарение на които се избягва търсенето на енергийни услуги в нея. Повече информация за понятията, свързани с поглъщанията на въглерод и избегнатите емисии, може да бъде намерена в **насоките за поземления сектор и поглъщанията по Протокола за парниковите газове**.
156. Базова година е предходна година, спрямо която може да бъдат измерени текущите емисии на парникови газове на предприятието. По принцип базовата година следва да бъде скорозна и представителна година за емисиите на парникови газове на предприятието, за която има проверими данни.
157. Целевата година е годината в бъдеще, в която предприятието се стреми да постигне определено абсолютно или процентно количество намаления на емисиите на парникови газове. Тя следва да бъде в диапазон от една до три години от базовата година до краткосрочната цел. Може да бъдат включени и по-дългосрочни **цели**, например за периоди от двадесет или тридесет години (напр. 2040 г. или 2050 г.). Предприятията се насърчават да включат целеви стойности най-малко за 2030 година за краткосрочната цел и, ако е осъществимо, за 2050 година за дългосрочната цел. От 2030 г. нататък се препоръчва да се актуализират базовата година и целевата година за целите за намаляване на емисиите на парникови газове след всеки петгодишен период.

158. За да определят цел, предприятията следва да вземат предвид съществуващите научни доказателства за снижаване на емисиите на парникови газове. SBTi препоръчва междусекторна цел за намаляване на емисиите на парникови газове с -42 % до 2030 г. и с -90 % до 2050 г. (базова година 2020). SBTi предлага също така рационализиран подход за определяне на цели за малките и средните предприятия⁽⁶⁾. Съществуват и конкретни пътища по сектори, които предприятията може да вземат предвид, когато определят своите **цели** за намаляване на емисиите на парникови газове.
159. За да се постигне бързо намаляване както на преките, така и на непреките емисии, предприятието може да предприеме някои прости **действия**. Някои действия могат да бъдат лесни, но все пак в състояние да постигнат значително намаляване на емисиите и да подпомогнат предприятието да постигне своите **цели**. Например електрификацията на автомобилния парк чрез замяна на превозните средства, работещи с изкопаеми горива, с електрически превозни средства ще доведе до намаляване на емисиите веднага след замяната на предишния автомобилен парк. Това може да означава значително намаляване на емисиите, особено за предприятие, което е зависимо от транспорта. По подобен начин замяната на пътуванията до работното място и служебните пътувания с автомобил с алтернативи с ниски въглеродни емисии, като например велосипеди или обществен транспорт, е ефективно, просто и постижимо действие за обезвъглеродяване. Друга област, в която може да се постигнат лесни резултати, е преразглеждане на вътрешното управление на енергията и актуализирането му с енергийно ефективно оборудване, както и включването на поддръжката в ежедневните стопански дейности. Като поддържа редовно оборудването и машините и ги заменя с по-енергийно ефективни алтернативи, когато и когато е възможно, предприятието може да намали потреблението си на енергия. Това оборудване може да включва например котли, далекосъобщителни системи, термопомпи, климатични инсталации и др. Чрез редовна поддръжка може да се осигури ефективното им функциониране, да се сведе до минимум износването и образуването на отпадъци. Чрез автоматизиране на системите и използване на таймери за определяне на периодите на използване предприятието е в състояние да намали още повече емисиите от такова оборудване.
160. Планът за климатичен преход за смекчаване на изменението на климата е набор от настоящи и бъдещи **действия**, предназначени да приведат модела на стопанска дейност, стратегията и дейностите на предприятието в съответствие с основната всеобхватна глобална цел за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5 °C. Значението на наличието на план за преход, подкрепен от цел за намаляване на емисиите на парникови газове, която е съвместима с горепосочената цел, се крие в способността за разбиране на средствата, чрез които предприятието ще премине към нисковъглеродна икономика, като същевременно се следи постигнатият напредък. Планът за преход служи като механизъм за отчетност и прозрачност, като насърчава предприятията да разработят надеждни пътища за смекчаване на изменението на климата чрез своите действия.
161. Създаването на надежден план за преход за предприятието е нещо, което следва да бъде подкрепено от елементи като: а) определяне на ясни отговорности и роли; б) включване на плана в стопанската стратегия и финансовото планиране на предприятието; в) включително информация относно лостовете и пътищата за обезвъглеродяване, както и количествено измерими показатели, които могат да бъдат наблюдавани в рамките на предварително определени срокове; г) даване на възможност за редовен преглед и актуализиране след консултации със заинтересованите страни, когато е целесъобразно; и д) обхващане на всички негови собствени дейности и във възможно най-голяма степен **веригата на стойността** или предоставяне на обяснение за всяко ограничение.
162. Предприятията, които оповестяват **цели** съгласно приложение IV, част Б, буква г) от приложение IV към Регламента относно EMAS, може да използват своите цели за намаляване на емисиите на парникови газове, за да изпълнят изискването за доброволния стандарт за МСП, ако са определили такива цели. Предприятието може също така да подкрепи това оповестяване, като прилага системата за управление по околна среда по EMAS и връзката с EN ISO 14001: 2015, както е посочено в приложение II Б, раздел А, точка 6.2.1 и точка Б.5 към Регламента относно EMAS (екологични цели).

Насоки за определяне на процесите на производство, строителство и/или опаковане

163. За да определи процесите на производство, строителство и/или опаковане, предприятието може да се позове на дейностите, които попадат в обхвата на раздел В — Производство, раздел Е — Строителство, както и на категория О82.92 „Дейности по опаковане и пакетиране“ от приложение I към Регламент (ЕС) 2023/137.

C4 — Климатични рискове

164. **Свързаните с климата опасности** са фактори за свързани с климата физически рискове, произтичащи от въздействието на изменението на климата върху предприятието. Те може да бъдат класифицирани като остри опасности, които произтичат от конкретни явления (като суши, наводнения, извънредни (екстремни) валежи и горски пожари) и хронични опасности (като променящи се температури, покачване на морското равнище и ерозия на почвата), които произтичат от по-дългосрочни промени в климата (Делегиран регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията). Физическите рискове са функция от свързаните с климата опасности, изложеността на активите и дейностите на предприятието на тези опасности и доколко предприятието е чувствително към тези опасности. Примери за свързани с климата опасности са горещите вълни, увеличената честота на извънредните метеорологични явления, покачването на морското равнище, наводненията от изтичане на ледникови езера и промените във валежите и режима на ветровете. Свързаните с климата физически рискове може да бъдат определени и моделирани чрез използване на климатични сценарии, при които се вземат предвид траектории с високи емисии, като например SSP5—8.5 на МКИК.

⁽⁶⁾ SBTi също така предлага ресурси за МСП за определяне на научно обосновани цели.

165. **Свързаните с климата събития на прехода**, може да бъдат (съгласно препоръките на Работната група за оповестяването на финансова информация във връзка с климата (РГОФИК, или TCFD), 2017 г.) основани на политики и правни норми (напр. засилени задължения за отчитане на емисиите), основани на технологии (напр. разходи за преход към технологии с по-ниски емисии), основани на пазара (напр. по-високи разходи за суровини) и основани на репутацията (напр. по-голяма загриженост от страна на заинтересованите страни).
166. **Брунтните свързани с климата рискове** се отнасят до брунтните физически рискове и брунтните рискове от прехода, които може да възникнат в резултат на излагане на активите и стопанските дейности на предприятието на свързани с климата опасности.
- 1.7. **Подробни насоки за модула — социални измерители**
- B5 — **Допълнителни (общи) характеристики на работната сила**
167. За да се определи съотношението между жените и мъжете, броят на **наетите** жени се разделя на броя на наетите мъже на ръководно (оперативно управленско) равнище. Това ще даде съотношението на жените спрямо мъжете във Вашето предприятие.
- $$\text{съотношение жени/мъже} = \frac{\text{брой на наетите лица жени на ръководно равнище}}{\text{брой на наетите лица жени на ръководно равнище}}$$
168. За ръководно (оперативно управленско) равнище се счита равнището под управителния съвет/съвета на директорите, освен ако предприятието разполага със специално определение, което да се използва.
169. Например, ако на ръководно равнище има 28 **наети** жени и 84 наети мъже, съотношението между жените и мъжете би било 1: 3, което означава, че на всяка жена на ръководно равнище има трима мъже.
170. Съответните фактори, които дадено предприятие трябва да вземе предвид, когато решава дали да оповести броя на самостоятелно заетите лица и временно наетите работници съгласно параграф 60, са: (1) съотношението между **наетите лица** и самостоятелно заетите лица и временно наетите работници, особено в случай на значително и/или нарастващо разчитане на тях или (2) когато рискът от отрицателно социално **въздействие** върху самостоятелно заетите лица или временно наетите работници е по-голям в сравнение със собствените наети лица на предприятието.
171. Таблицата по-долу показва как може да бъде представена информацията за самостоятелно заетите лица без собствен персонал, които работят изключително за предприятието, и на временно наетите работници, осигурени от предприятия, занимаващи се предимно с дейности по наемане и предоставяне на работна сила.

Видове работници	Брой самостоятелно заети лица и временно наети работници, извършващи дейности по наемане и предоставяне на работна сила
Общо самостоятелно заети лица без собствен персонал, които работят изключително за предприятието	
Общо временно наети работници, осигурени от предприятия, занимаващи се предимно с дейности по наемане и предоставяне на работна сила	

172. Предприятията може да се позовават на код О78 по NACE за временно наетите работници, осигурявани от предприятия, занимаващи се предимно с дейности по наемане и предоставяне на работна сила.

C6 — Допълнителна информация за собствената работна сила — Политики и процеси в областта на правата на човека

173. Предприятията, които разполагат с процес на надлежна проверка във връзка с правата на човека, могат да отговорят положително (ДА) и биха могли да изяснят съдържанието на политиките и/или процесите, като използват падащото меню.

C7 — Тежки нарушения с отрицателни последици, свързани с правата на човека

174. Изразът „потвърдено **нарушение**“ се отнася до съдебно производство или жалба, регистрирани в предприятието или в компетентните органи чрез официална процедура, или случай на неспазване на изискванията, установен от предприятието чрез установени процедури. Въведените процедури за установяване на случаи на неспазване на изискванията може да включват одити на системата за управление, официални програми за наблюдение или **механизми за подаване на жалби**.

1.8. Насоки за всеобхватния модул — измерители за професионалното поведение

C8 — Приходи от определени сектори и изключване от референтните показатели на ЕС

175. **Изкопаемите горива** съгласно определението в член 2, параграф 62 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета са невъзобновяеми въглеродни енергийни източници, като твърди горива, природен газ и нефт.

176. **Производството на химикали** се отнася до дейностите, изброени в раздел В, точка 20.2 от приложение I към Регламент (ЕС) 2023/137, т.е. производството на пестициди и други агрохимични продукти.

177. Съгласно определението в член 12, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2020/1818 на Комисията, дружествата, изключени от референтните показатели („бенчмарковете“) на ЕС, съобразени с Парижкото споразумение, са следните:

- a) дружества, които получават 1 % или повече от приходите си от проучване, извличане, добив, разпространение или рафиниране на антрацитни и лигнитни въглища;
- б) дружества, които получават 10 % или повече от приходите си от проучване, добив, разпространение или рафиниране на течни горива;
- в) дружества, които получават 50 % или повече от приходите си от проучване, добив, производство или разпространение на газообразни горива; и
- г) дружества, които получават 50 % или повече от приходите си от производство на електроенергия с интензитет на емисиите на ПГ, надхвърлящ 100 g CO₂ e/kWh“.

C9 — Отношение на представеност на половете в управителния орган

178. **Управителният** орган (органът за стратегическо управление) е най-висшият орган за вземане на решения в дадено търговско дружество. В зависимост от юрисдикцията, в която се намира дружеството, и от класификацията на правните субекти в тази юрисдикция, управителният орган може да се различава по формат.

179. Въз основа на изискванията в РОИФУР отношението на представеност на половете в **управителния** орган се изчислява като средно съотношение между жените и мъжете, членуващи в управителния съвет.

$$\text{Отношение на представеност на половете} = \frac{\text{брой на жените членки}}{\text{брой на мъжете членове}}$$

Пример

180. **Управителният** орган на определено МСП се състои от шестима членове, включително три жени. Отношението на представеност на половете е едно към едно — броят на жените и мъжете — членове на управителния съвет, е равен.